

Pred proslavo velike tekstilne stavke v Sloveniji

Doajset let bo minilo 16. septembra, odkar so predaprilski oblastniki na krvav način z orožništvom zadušili skoraj mesec dni trajajočo stavko tekstilnih delavcev Slovenije, katere organizator in idejni vodja je bila Komunistična partija Slovenije. Ta stavka iz leta 1936 je prokrat pokazala moč organiziranega proletariata, ki se ni zadovoljil s taktičnim popuščanjem posameznih tovarnarjev, ampak je zahteval priznanje enakih pravic za vse tekstilne delavce v Sloveniji in priznanje delavskih organizacij. Dasi so bili posamezni industrialci pripravljeni popuščati že po nekaj dnevih stavke, pa so delavci iz teh tovarn vendarle stali dalje, ker so se zavedali, da lahko edino z organiziranim enotnim nastopom izbojujejo pravice za ves slovenski proletariat. To je bilo doseženo s podpisom kolektivne pogodbe 23. septembra 1936.

Tako enoten nastop tekstilnih delavcev v vsej Sloveniji je za sluzga Komunistične partije Slovenije, ker se je le-ta zavedala, da bi delavci v posameznih tovarnah ne dosegli ničesar. Edino KPS je bila takrat resničen pobornik za pravice delavcev in je tudi na svojem stališču vztrajala do konca. Nasprotno pa je Slovenska klerikalna stranka z banom Natlačenom na čelu, ki je v začetku stavko zelo forsirala, hotela iz nje izpleči le političen kapital na prihodnjih volitvah. Po njihovih načrtih naj bi stavka trajala le nekaj časa, nakar pa bi oni nastopili kot »angeli rešitelje«. Takrat seveda niso računali na moč Komunistične partije, ki je to igro spregledala in nadaljevala borbo do konca.

Ker je bil Kranj središče stavkovega gibanja, bo 16. septembra letos na Rupi pri Kranju tudi središčna proslava 20-letnice velike tekstilne stavke v Sloveniji. Razen tega bodo tudi krajne proslave v posameznih krajih. Prireditve v čast obletnice stavke bodo trajale od 8. do 16. septembra. Ves teden bo izpolnjen s kulturnimi prireditvami, koncerti, gledališkimi predstavami, športnimi prireditvami, zabavnimi sporedi itd. Razen tega bo 9. septembra v Kranju v Mestnem muzeju odprta razstava dokumentarnega gradiva o stavki.

V kranjskih tovarnah »Iskrac (takratna Jugoslovska), »Tiskarica (Jugobruna), »Inteksa, »Sava (obrat II na Gaštelju — takratni Tekstilindus), »Industrija bombažnih izdelkov (IBI) bodo odkrili spominske plošče. V dnevih, ko bodo odprli plošče, bodo delavski sveti teh tovarn imeli slavnostne seje, na katere bodo povabili vse delavce, ki so sodelovali v stavki.

V vseh krajih Slovenije se pripravljajo za udeležbo na centralni proslavi v Kranju. Pripravljalni odbor za organizacijo proslave je doslej poslal v vse kraje že okrog 48.000 posebnih spominskih značk, kar pomeni, da bo na proslavi kakih 50 tisoč ljudi.

Delegacija jugoslovanskih ženskih pojde na Poljsko
Dne 6. septembra bo odpotovala na dvotedenski obisk na Poljsko delegacija Zveze ženskih društev.

Slabi rezultati našega turizma

Nočitve tujih gostov so bile v juliju za 47% manjše kakor lani, nočitve domačih pa za 23%

Julij in avgust predstavljata vsako leto višek turistične sezone in sta hkrati odločilna za uspeh sezone. O tem, kakšne rezultate je doseglo naše turistično gostinstvo v teh dveh mesecih, še nimamo popolne slike. Znani so nam le podatki za julij, ki pa so kaj neugodni, medtem ko kažejo posamezna poročila za avgust nekoliko ugodnejšo sliko.

Zvišanje cen gostinskih storitev je imelo občutne posledice za naše turistično gostinstvo. Že v začetku julija je Zveza gostinskih zbornic priporočila podjetjem, naj revidirajo svoje cene. Temu priporočilu so sledila tudi mnoga gostinska podjetja v Sloveniji, pri čemer so jim priskočili na pomoč ljudski odbori, ki so na priporočilo Zveznega državnega sekretariata za blagovni promet po večini olajšali položaj turističnega gostinstva s tem, da so znižali razne občinske takse, ki so bile sprva določene precej višje kakor lani, in gostinski občinski davek na promet storitev ter spremenili nekatere ekonomske instrumente, ki bistveno vplivajo na konkurenčno sposobnost gostinstva. Gostinska podjetja pa so revidirala svoje kalkulacije, upoštevajoč pri tem tudi svoje notranje rezerve. Nekatera so znižala cene že v sezoni, predvsem pa so določila večje popuste za posezo, se pravi od 1. oziroma 15. septembra naprej. Ti ukrepi so že v avgustu vplivali na boljši obisk, ki čemur je pripomoglo tudi vreme, ki se je v primeri z julijem nekoliko popravilo.

V JULIJU ZA 28% MANJ NOČITEV

Podatki za julij so, kakor rečeno, neugodni. Število gostov je v tem mesecu nazadovalo v primeri z lanskim julijem sicer le od 73.511 na 60.079, število nočitev, ki je za uspeh odločilno, pa je padlo od lanskih 267.160 na 192.250 ali za 28%.

Največji padec zaznamuje inozemski turizem. Gostov iz tujine je bilo v juliju le 14.226 (lani 20.770), s komaj 34.734 nočitvami (lani 61.281). Inozemski gostje so torej v tem mesecu dali za 47% manj nočitev kakor lani. To pomeni hkrati precej manjši dotok deviz od inozemskega turizma. Tudi v ostalih republikah dotok inozemskih gostov verjetno ni bil večji. Zato moramo že zdaj računati s tem, da bo devizni dohodek naše države, ki je lani znašal skoraj 10 milijonov dolarjev, letos manjši.

Po podatkih za julij je v Sloveniji najbolj nazadovalec dotok gostov iz Avstrije, Nizozemske in Nemčije. Nočitve avstrijskih gostov so bile v tem mesecu za 67% manjše kakor lani, nočitve nizozemskih gostov za 65% in nočitve gostov iz Nemčije za 46%. Razmeroma manj (za 27%) so nazadovale nočitve gostov iz Anglije. Ugodnejše se razvijata tudi dotok gostov iz Francije in Belgije. Tako so v letošnjem juliju dali v Sloveniji največ nočitev gostje iz Anglije, potem slede šele gostje iz Nemčije, Avstrije, Italije, Francije, Nizozemske, ZDA in Belgije.

Domači turizem ni nazadovail v takem obsegu kakor inozemski. Domačih gostov je bilo v juliju 45.853 (lani 52.741) s 157.514 nočitvami (lani 205.880), tako da so domači gostje dali za 23% manj nočitev. Razmeroma najmanj so padle nočitve gostov iz same Slo-

venije, namreč le za 11%, najbolj pa nočitve gostov iz Srbije, namreč za 41%.

MANJSI TURISTIČNI KRAJI KAZEJO BOLJSE REZULTATE

V splošnem se opaža v letošnji turistični sezoni, da kažejo boljše uspehe manjši turistični gostinski obrati in pa manj izraziti turistični kraji, kjer so cene nižje. V tem oziru opažamo letos prav znatne premike. Medtem ko so v juliju kraji, uvrščeni v »sklimateško planinsko skupino«, zaznamovali za 43% manj nočitev kakor lani, klimatsko-primorski kraji pa celo za 50% (meningitis v koprskem okraju), so ostali turistični kraji zabeležili le nazadovanje nočitev za 9%. Zaradi slabega obiska je bila v juliju najbolj prizadeta Gorenjska, kar je tudi posledica slabega vremena. Na Bledu so zabeležili v juliju komaj 16.220 nočitev (lani 40.560), v Bohinju 4038 (9134) in v Kranjski gori 6146 (lani 16.879). V prvih sedmih mesecih letošnjega leta pa je Bled zaznamoval za 49% manj nočitev, Bohinj za 36% in Kranjska gora za 55%.

ZDRAVILIŠČA IZKAZUJEJO BOLJSI USPEH KAKOR LANI

Docela drugačen je položaj naših zdraviliščnih krajev, ki zaznamujejo v prvih sedmih mesecih letošnjega leta celo za 7% več nočitev kakor v ustrežajočem razdobju lanskega leta, med njimi Rogaška Slatina za 23% več in Dobrna celo za 34% več. To pa zaradi tega, ker pošilja naše zdravstveno zavarovanje letos svoje zavarovance na zdravljenje le v zdravstvene ustanove (v zdravilišča, ki so zdravstvene

ustanove) in jih razporeja tako, da se izkoristi tudi mrtva sezona.

Glede na opisane slabe izkušnje v letošnji sezoni je Komisija za turizem pri Zveznem sekretariatu za blagovni promet že prejšnji mesec izdelala vrsto predlogov, ki gredo za tem, da bomo v prihodnji turistični sezoni ustvarili ugodnejše pogoje tako za domače kakor tudi za tuji turizem. O predlaganih ukrepih bo v kratkem razpravljala upravni odbor Zveze gostinskih zbornic FLRJ.

Aleksander Ranković obiskal Loznico in razne zgodovinske kraje

Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Ranković je obiskal Loznico in Krupanj ter zgodovinski kraj Stolice, kjer je bilo 26. avgusta 1941 prvo vojaško posvetovanje Vrhovnega štaba partizanskega odreda. Včeraj je obiskal Cer in Tekeriš, znana kraja iz prve svetovne vojne, ter hidrocentralo Zvornik.

V LR Kitajsko odpotovala kmetijska zadružna delegacija Jugoslavije

Včeraj je odpotovala na Kitajsko kmetijska zadružna delegacija Jugoslavije pod vodstvom člana Zveznega izvršnega sveta in predsednika Izvršnega sveta Srbije Jovana Veselinova. V delegaciji so predsednik Glavne zadružne Zveze FLRJ Rista Antunović, član predsedstva Zveze Risto Djunov, ljudski poslanec Zvezne ljudske skupščine Franc Simonič in kot tajnik delegacije inž. Bogdan Sestan.

Tik pred odhodom iz Beograda je član Zveznega izvršnega sveta Jovan Veselinov dal sodelavcu Tanjuga naslednjo izjavo: »Predvsem bi rad poudaril, da se vsi delegati veselimo, da bomo obiskali LR Kitajsko, to veliko deželo in njeno ljudstvo, ki se je več desetletij z orožjem v rokah borilo za svojo svobodo in neodvisnost in sedaj gradi novo socialistično družbo. Naša delegacija bo posvetila posebno pozornost proučevanju razvoja kmetijstva in ustvarjanja novih socialističnih odnosov na vasi.

Prepričani smo, da bomo ondi mnogo videli in slišali, kar zanima naše narode in našo domovino, da se bomo veliko naučili iz dosedanje izkušnje kitajskih tovarišev in njihovega boja za nove družbene odnose. Se bolj se bomo seznanili z njihovimi prizadevanji za ohranitev miru in

demokratskih odnosov med narodi,« je zaključil Veselinov.

Od članov jugoslovanske delegacije so se na zemunskem letališču poslovili člani Zveznega izvršnega sveta Krsto Popivoda, Velimir Stojnić in Slavko Komar, podpredsednik Izvršnega sveta Srbije Slobodan Penezić, predsednik Odbora za proračun Zveznega sveta Zvezne ljudske skupščine Raja Nedeljkić, državni sekretar za notranje zadeve Svetislav Stefanović, podpredsednik Ljudske skupščine Srbije Dušan Petrović, predsednik OLO Beograda Miloš Minić, državni podsekretar za zunanje zadeve Dobrović Vidić in tajnik Izvršnega sveta LR Srbije Radovan Grković. Navzoča sta bila tudi kitajski veleposlanik v Beogradu Vu Ksiu Cuan in sovjetski veleposlanik Nikolaj Firjubin.

(Tanjug)

Preložitve začetka šolskega pouka

V okrajih Kranj, Ljubljana, Kočevje, Novo mesto, Ptuj in Maribor se bo začel pouk 15. septembra

Sekretariat Sveta za zdravstvo LRS in sekretariat Sveta za šolstvo LRS obveščata okrajne ljudske odbore Kranj, Ljubljana, Kočevje, Novo mesto, Ptuj, in Maribor, da se preloži začetek pouka do 15. septembra na vseh šolah, gimnazijah, učiteljskih in nižjih ter srednjih strokovnih šolah. Preložitve velja za celotna področja omenjenih okrajev razen za okraj Maribor, kjer velja preložitve samo za področja mestnih občin. Začetek pouka se preloži, ker so se v teh okrajih pojavili primeri otroške paralize. V tem času bodo izvedli potrebne higienske ukrepe.

V šolah vseh ostalih okrajev se začne pouk 5. septembra, kakor je bilo že določeno.

V zvezi s sklepom Sveta za zdravstvo in Sveta za šolstvo LR Slovenije, da se preloži začetek

šolskega pouka na šolah nekaterih področij v Sloveniji do 15. septembra t.l., daje Centralni higienski zavod javnosti naslednje pojasnilo:

Gornji sklep sta sprejela oba Sveta z željo, da se prebivalstvo seznanji z značajem otroške paralize in z ukrepi, ki morejo nastanek te bolezni preprečiti oziroma potek omiliti. V tem času se bo sodelovanjem zdravstvenih in prosvetnih organov po šolah še v večji meri uredilo stranišča in druge sanitarne naprave in omogočilo pogostno umivanje rok. Preložitve šolskega pouka še ne pomeni sama po sebi uspešnega ukrepa proti širjenju otroške paralize, kot so pokazale izkušnje

drugih narodov, ki imajo s to boleznijo več opravka. Najbolj uspešno sredstvo je visoka osebna higiena, predvsem pa umivanje rok po opravljeni potrebi in pred jedjo.

Tudi pravilno shranjevanje živil in higiensko pripravljane hrane, zlasti zaščita pred muhami, dobro pranje vse hrane, ki jo uživamo surovo, so uspešni ukrepi. Otroci naj mnogo počivajo in naj se fizično ne izčrpavajo. Naposled naj se starši zavedajo, da večino dneva otrok le preživi doma in da se tam lahko okuži celo z večjo verjetnostjo kot v šoli. Zato je važno, da se zgoraj navedeni ukrepi izvajajo predvsem v družini in da se otroke že doma privadi k higienskemu načinu življenja. Obisk šole sam po sebi še ne pomeni nevarnosti, v kolikor se gornji ukrepi v redu izpolnjujejo in se prebivalstvo ravna po vseh navodilih.

Centralni higienski zavod bo še nadalje objavljale podatke o gibanju otroške paralize in konkretne napotke za izpolnjevanje preventivnih ukrepov v družinah in kolektivih.

Centralni higienski zavod

V Ptujju so zborovali

traktoristi, mlekarji in poljedelci

V okviru gospodarske razstave v Ptujju so že ves teden razna kmetijska posvetovanja in zborovanja. Včeraj dopoldne so zborovali traktoristi Slovenije. Na zborovanju je o kmetijskem strojništvu govoril inž. Tone Marolt, ki je poudaril, da so v ta namen določene znatne investicije in da bo povečan izbor raznih traktorskih priključkov.

Razen tega je omenil, da industrijska podjetja pripravljajo nove kmetijske stroje in da je treba strokovni vzgoji traktoristov posvetiti več pozornosti. Nadalje so udeleženci zborovanja slišali referat o storilnosti dela v kmetijskem strojništvu in servisni službi, v razpravi pa so načeli vprašanja delovnih pogojev, nagrajevanja in strokovne vzgoje.

Do napovedane ustanovitve Zveze traktoristov in kmetijskih strokovnjakov LRS ni prišlo zaradi maloštevilnega članstva, pač pa bo pri Glavnem odboru Ljudske tehnike osnovan koordinacijski odbor, ki bo vsklajeval delo posameznih društev v okrajih. Danes dopoldne bo v Ptujju republiško tekmovanje traktoristov,

ki se ga bodo udeležili zmagovalci okrajnih traktorskih tekmovanj.

Včeraj dopoldne so v Ptujju zborovali tudi mlekarji, ki so sklenili predlagati Glavni zadružni zvezi ustanovitev poslovne zveze za mlekarstvo, ker doslej ni bilo nobenega organa, ki bi uravnaval vprašanja mlekarstva v republiškem merilu. Ugotovili so tudi, da je mleka dovolj, da pa je treba vso pozornost posvetiti vprašanju čistoče in kakovosti mleka. V dopoldanskih urah je bila tudi razširjena seja poljedelškega odbora Glavne zadružne zveze, na kateri so bila obravnavana vprašanja poljedelske proizvodnje. Udeleženci vseh zborovanj so si ogledali razstavišče gospodarske razstave v Ptujju. M. R.

DNEVNA KRONIKA

Sestanek znanstvene komisije Mednarodne turistične zveze

Dne 4. in 5. septembra bo v Beogradu sestanek Znanstvene komisije Mednarodne turistične zveze (AIT). Na njem bodo razpravljali o turističnem prometu, ekonomiki turističnih podjetij, organiziranju turističnih agencij in o turističnih cenah. Proučevali bodo tudi študijo o dopolnilnem hotelizmu.

Madžarska trgovinska delegacija bo obiskala Zagrebski velesejem

Madžarsko trgovinsko delegacijo, ki bo obiskala Zagrebski velesejem, bo vodil trgovinski minister Jozef Bodnar. Delegacija se bo pogajala z odločujočimi jugoslovanskimi funkcionarji o razširitvi trgovinskih stikov med Jugoslavijo in Madžarsko.

V Beogradu je bila odprta razstava sodobne bolgarske grafike

Sinoči je bila v umetniškem paviljonu na Kalimegdanu odprta razstava sodobne bolgarske grafike. Razstavljenih je kakih 120 del: grafik, akvarelov, risb in ilustracij 45 avtorjev. Dela nam izčrpno in pregledno kažejo najvažnejša obeležja sodobne bolgarske umetnosti. Razstava bo odprta deset dni.

Obisk delegacije madžarskega elektro-gospodarstva

Dne 10. septembra pride v Beograd delegacija madžarskega elektro-gospodarstva pod vodstvom prvega namestnika madžarskega ministra za elektro-gospodarstvo Janosa Sebestyena. V delegaciji so trije inženirji glavne uprave za elektro-gospodarstvo Madžarske.

Patriarh Vikentije odlikovan

Predsednik republike Josip Broz Tito je odlikoval v Redom jugoslovanske zastave I. stopnje peškega nadškofa — metropolit beograjsko-karlovškega in srbskega patriarha Vikentija za zasluge ob razvijanju in utrjevanju miroljubnega sodelovanja in prijateljskih stikov med FLRJ Jugoslavijo in drugimi državami. Predsednik republike je patriarha Vikentija odlikoval za njegov rojstni dan. Ukaz o tem odlikovanju je predsednik republike izdal predvčerajšnjim — 31. avgusta.

M. N.

IZ ZDRAVSTVENIH ZAVODOV

V ZDRAVILIŠČU PRI STIČNI DOSEGAMO USPEHE

Zapisek iz našega prvega zdravilišča za revmatične otroke

Slab socialni položaj in bolezen imata pogosto skupne korenine, in še tako veliko prizadevanje, da bi bolnemu vrnilo zdravje, bi se dostikrat izjalovilo, če bi videli samo bolezen, ne pa tudi okolja, v katerem bolnik živi. Mnogo izkušen o tem imajo na otroški kliniki v Ljubljani. Zgodi se, da hudo bolnega otroka ozdravimo, po odhodu iz bolnišnice pa ostane slaboten, včasih pa se nekateri boleznijo celo povrnejo. Ena takih nevarnih bolezni pri otrocih je revmatizem, ki ni le bolezen sklepov, temveč ima svoje nevarno žarišče v srcu, kjer obolijo srčne zaklopke. Takih bolnikov je v Sloveniji precej. Če se po odhodu iz bolnišnice med okrevanjem ne zdravijo še nekaj mesecev pod zdravniškim nadzorstvom, jim ponovno obolenje in hiba na srcu pustita lahko invalidnost za vse življenje.

Z mladimi oskrbovanci Doma v Sentvidu pri Stični smo se srečali na vrtu pred prenovljenim poslopjem sredi zelenja in umakljenjem od cestnega prahu in prometa. To ni letovišče, pa tudi bolnišnica ne. V letovišču bi bil večji živčav, zdravi otroci bi skakali in tekali sem in tja. Če bi bil Dom podoben bolnišnici, potem bivanje v njem ne bi bilo tako prijetno in otroci bi si želeli dosti bolj povratka domov, kot pa si ga želijo od tu. Dom v Stični je srečna rešitev za tiste otroke, ki doma nimajo med okrevanjem dovolj ustreznega okolja, nadaljnje bivanje v bolnišnici pa bi bilo zanje premučno, zaradi visokega

oskrbnega dne pa tudi predrago. Sedajle konec avgusta domuje tu okrog 70 otrok, od katerih je 40 revmatikov, ki so še pod stalnim zdravniškim nadzorstvom in so zaradi zdravljenja srca potrebni posebne nege.

Visoke zidove postavlja bolno srce pred hrepenenja prekipeljavajočih mladosti. Kolikokrat noge kar same od sebe pospešijo korak, kolikokrat zamika tega ali onega skok v stran s platnenega ležalnika, da je potreben opomin sestre Marije, ki skrbno spremlja potek okrevanja. Pri bolnem srcu je že tako, da zabeleži izmerjen puls z izdajalsko krivuljo na diagramu vse za drobne prekrške.

Črnolasi fant z navihanimi očmi, sin rudarja iz Idrije, je zbolel že pred leti. Po vrnitvi iz bolnišnice je bil navidez zdrav, sklepi ga niso več boleli, zato so bila doma hitro pozabljena stroga navodila, kako naj se čuva, okrevališča v Stični pa takrat še ni bilo. Bolezen se mu je ponovila in sedaj dobro ve, da ne bo več zdrav, če ne bo poslušal zdravnikov in sestre. To pa pomeni za prve štiri do šest tednov po osemurno ležanje čez dan, kasneje pa »mylejši režim«, ko se neprijetno ležanje lahko omeji na 4 do 5 ur dnevno. Po večini ostanejo revmatični otroci v Stični 2 do 3 mesece, potem pa prihajajo vsak mesec na kontrolo v ambulanto na otroško kliniko.

Da je ležanje v toplem poletnem popoldnevu prijetnejše, je mlada družba od 3-letne Irenice do 14-letnih fantov in deklet zbrana na ležalnikih na vrtu v hladni senci. Nevezano se razvijata razgovor:

»Danes je prišel zdravnik, morda mi bo vendar že določil milejši režim.«

»Če ne boš imela zvečer 108

pulsa, potem morda. Metka bo pa v nedeljo že odšla domov.«

»Greš rada, Metka?«

»Ne, saj je bilo lepo tu, in kako dobra hrana, samo če ne bi bilo tega večnega ležanja.«

»Raje reci, če ne bi imeli srca, se pravi bolnega srca,« se namršči 12-letna rečelčna deklica, ki ji ne bi nihče prisodil hude bolezn.

»Kako bo pa s šolo?« vprašuje nežna, drobna blondinka, doma iz Črne pri Mežici. Takoj se najdejo trije, ki vedo vse:

»Solo bomo imeli tu in še kako imenitno. Sosedova Marjanca je bila lani tukaj dva meseca med šolskim letom. Učiteljica je učila kar pri posteljah in ko se je Marjanca vrnila v Trbovlje, pomislil, je znala prav toliko, če ne več, kot njene sošolke.«

Zdravi pa imajo tu v Domu kar svoj razred. Zdravi, to so ti isti oskrbovanci, ki so prišli v Stično le na okrevanje po boleznih, ki so jim pustile slabokrvnost in neodpornost, da se na svežem zraku in ob dobri hrani popravijo. Da je bivanje v Domu prijetnejše, pa prirerjajo njegovi oskrbovanci večkrat na teden prisrčne igre.

Okrog 100 revmatičnih otrok se je zdravilo od minulega decembra do konca avgusta v Sentvidu pri Stični. Morda stavba sama ni povsem idealna za zdravilišče, vendar pa nudi zamisel, da bi sem stalno prihajali otroci iz vse Slovenije, ki so še potrebni zdravniške nege, edino rešitev na težavno vprašanje: kam z otrokom, ki

PO SLEDI NEKDANJIH KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČ NA NORVEškEM

Naš dom nad polarnim krogom

(OD POSEBNEGA DOPISNIKA)

Z delegacijo Zvezs borcev, ki je bila nedavno na Norveškem in si ogledala kraje, kjer so med vojno živeli naši interniranci, je potoval tudi naš dopisnik. Objavljamo njegov dopis iz Sandesjema, mesteca nad severnim polarnim krogom, kjer je govoril z mnogimi ljudmi, ki so pomagali našim ljudem v težkih dneh vojne.

45 minut smo se vozili s feribotom, ki prevaža tudi vlake in avtobuse, in prispeli na polotoke Erlanda, kjer je bilo med drugo svetovno vojno več taborišč z jugoslovanskimi interniranci. Z razburjenjem smo pričakovali srečanje z ljudmi na Erlandu, kjer je bila v gorah od leta 1943 svobodna srbska hiša, v kateri je našlo zaklonišče 30 jugoslovanskih internirancev po begu iz taborišča. V to zaklonišče so se zatekali pobeželi interniranci, ki so jih za tem pošiljali na Svedsko. Dokler niso Norvežani zgradili te hiše, so se pobeželi iz taborišča na Erlandu končali z neuspelimi. Nemcem se je posrečilo poloviti pobežle internirance in jih odgnati v taborišče, kjer so jih potem domala vse ubili.

Iz vseh taborišč na Norveškem se je posrečilo pobegniti na Svedsko 60 interniranim Jugoslovanom. V srbskem domu so nekateri ostajali tudi po pet mesecev ter čakali, da bo minila dolga norveška zima. V tem času, ko so se skrivali tod, je pri ljubljeni norveški borec, upornik Kore Neset skrbel za to, da so imeli begunci dovolj hrane. Zato pa je skrbel tudi priljubljeni Hjalmar.

Po štiri ure trajajoči vožnji po izredno lepem polotoku, ki se vanj zajeda fjord, smo prispeli iz Brekstata — sedeža erlandske občine. Kore Neset je bil prvi, ki nas je pozdravil. Po zakuski smo odšli v občinsko poslopje, kjer je bilo v svečani dvorani 200 do 300 meščanov. Vsaj polovica izmed njih je prinesla s

seboj tudi fotografije ali pisma naših internirancev, ki jih poznajo.

Dnevnik Kora Neseta

Na slovesno okrašenem odru sta se križali norveška in jugoslovanska zastava. Vojaška godba je igrala koračnice. Pevski zbor je zapel nekaj pesmi. Po govoru našega veleposlanika Roloviča in predsednika občine Erlanda je bila izročena listina zahvale. Predsednik občine je dal »prosto besedo« vsakomur, kdor je hotel govoriti.

Kore Neset je rekel: »Nočem govoriti. Hočem samo prebrati nekaj zapiskov iz svojega dnevnika iz leta 1942.« in jel brati, očitno vznemirjen.

V sredo, 7. oktobra 1942 so prispeli v taborišče prvi srbski uporniki.

11. oktobra so pazniki pretepli 5 Srbov zavojo tega, ker niso delali dovolj hitro.

12. oktobra so nekoga Jugoslovana obesili na taboriščna vrata z glavo navzdol. Tako je visel dobrih devet ur. Medtem so ga stražniki neprenehoma topli, tako da je pod njegovo glavo nastala mlaka krvi.

Dne 13. oktobra so nekoga Jugoslovana odpeljali zvezanega z delovišča v taborišče. Spotoma so ga stražarji metali ob tla, mu hodili po nogah in ga tolkli s puskinih kopiti.

Pozimi 1942 je bilo v taborišču ubitih 65 Jugoslovancev. Med njimi jih je bilo 59 ubitih z udarci s palicami. Dva sta bila ustreljena, trije pa obešeni. Dva obojejenca sta pobežela ponoči tik pred ustrelitvijo in smo ju rešili.

Potem so govorili še drugi. Vsi so imeli povedati kak spomin na Jugoslovane. Neki 70-let-

ni stavec je pripovedoval, kako je zdravil pretepenega Jugoslovana in ga pozimi skrivaj odpeljal do švedske meje.

Svečanost je bila končana s prepevanjem himen in pesmi. Kore Neset je skupno z nami pel našo himno.

Naslednjega dne smo si ogledali kraj, kjer so stala taborišča. Kore Neset nam je pojasnjeval, kako je on ali kdo drugi dajal hrano in obleko pripornikom. Po poti, po kateri so morali hoditi interniranci, je sipal krompir ali kakšno drugo hrano. Tu pa tam se mu je posrečilo poslati hrano navarnost v taborišče. Od uti si je trgal, jemal nogavice in čevlje z svojih nog in jih dajal neznanim ljudem z daljnega juga.

Z Erlandu je Kore Neset odšel z nami v Bjugen in Stjörn in še dalje, saj nas je hotel seznaniti s Hjalmarom in nam pokazati »srsko hišo« blizu Stjörna.

Na »Jugoslovanskem področju«

Med vožnjo nam je razkazoval, kje so bile sprejemne točke za begunce in za prevoz hrane, obleke in orožja do »srbske hiše« in naprej do skladišča, ki so ga imeli norveški borci odpora v gorah. Pokazal nam je neki kraj, po katerem je dejal, da se imenuje »Jugoslovansko področje«, zakaj to znajo vsi prebivalci nekaj naših besed, n. pr. gozd, planina, voda, kruh, reka, svoboda. Prek tega področja so naši pobežniki do zaklonišča v gorah, pogosto preoblečeni v ženske.

Pred neko hišo smo se ustavili. »To je hiša Helga Gjelga. V njegovem hlevu sem imel spočite konje,« je pripovedoval Kore. Pristopil je tudi Helga.

Malone sramežljivo, skromno je pripovedoval ta gorjanec, kako je neke noči odpeljal nekoga pobežlega Jugoslovana do zaklonišča.

Obiskali smo tudi Hjalmaro Reisesjetera. To je farmar, kakor pravi sam. Kadi svojo pipo, mirno in počasi pripoveduje, kakor da bi se čudil, kaj je pravzaprav tako pomembnega napravil, da smo ga prišli obiskat »celo semkaj v gore«.

Posloveli smo se od Kore Neseta in Hjalmaro Reisesjetera ter še od stotine drugih ljudi v Erlandu, Bjugnu, Stjörnu in Risi. Veliko so storili za naše ljudi. Vzljubili so nas, sleherni Jugoslovani je njihov prijatelj.

Vita Blagojević

Eden izmed posebnih motoriziranih puščajskih oddelkov egipiske vojske

RASNA SEGREGACIJA V JUžnoAFRIŠKI UNIJI

Nečloveško dejanje pošastnega rasističnega kompleksa

Več kot 100.000 črncev in Indijcev se mora odseliti iz Johannesburga — Strijdomova vlada pravi, da bodo s tem dosegli »plemensko čistost« v tem mestu

Nacionalistična vlada Južnoameriške unije, ki je znana po vsem svetu po svojih rasni politiki nasproti drugopoltemu prebivalstvu, se je sedaj lotila novih, še bolj surovih rasističnih ukrepov, ki zasenčujejo vse dosedanje.

Novi zakon

Predsednik vlade Johannes Strijdom je leta 1950 v parlamentu zahteval nov zakon o »skupinskih področjih«, s katerim bi natančno opredelili, kje smejo živeti črnci in Indijci in se prosto gibati. V obrazložitvi zakona je poudarjeno, da je bilo v dotičnem zakonu veliko vrzeli, ki so omogočale, da so črnci in Indijci živeli na področjih, »ki naj bi bila naseljena izključno z belci«. Novi zakonski osnutek je predpisal številne ukrepe in ustanovitve posebnega aparata, ki naj bi uresničili sanje južnoameriških rasistov.

Po daljši razpravi je bil Strijdomov zakonski osnutek sprejet in sedaj se, kakor poročajo iz Johannesburga, že lotili prvih ukrepov za njegovo izpolnitev.

Prvi ukrepi

Prvi ukrepi so zajeli šest četrti v Johannesburgu, kjer prebiva več kot 100.000 črncev in Indijcev. Zapovedali so jim, naj se preselijo na »področja«, določena za drugopolto prebivalstvo. Preseljevanje naj bi bilo zaključeno do 3. avgusta prihodnjega leta. Črncem in Indijcem pa so dovolili bivanje še v treh četrtih Johannesburga. Pravzaprav je bil tem rok za izselitev podaljšan do 3. avgusta 1956.

Južnoafriški rasisti poudarja-

jo, da bo Johannesburg do leta 1958 »čisto belo mesto«.

Gospodarsko preganjanje

Z novimi policijskimi ukrepi je tudi v gospodarskem oziru drugopolto prebivalstvo Johannesburga hudo prizadeto. Tako se mora n. pr. 22.000 doslej v Johannesburgu živelih Indijcev, ki se večidel ukvarjajo s trgovino, preseliti na področje, oddaljeno 20 milj od Johannesburga, ter prodati vse trgovine in hiše po polovični in še nižji ceni. Sestavili so posebno komisijo, ki naj bi prodajo nadzorovala. Vsakogar, ki bi svojo trgovino, delavnico ali hišo prodal za več kot polovično

vrtnost, bo država finančno kaznovala in ga poslala v zapor.

Jasno je, da je eden izmed ciljev akcije za prisilno preseljevanje prebivalstva tudi ta, da bi v glavnem mestu Južnoafriške unije Indijce gospodarsko uničili. Indijci so bili kot trgovci na pomembnih gospodarskih položajih in so imeli pomembno vlogo v gospodarstvu Johannesburga. S preseljevanjem na 20 milj oddaljeno področje bi radi docela uničili ta »nezaheljeni gospodarski činitelj«.

Južnoafriški rasisti skušajo dokazati, da so novi ukrepi ne le v prid belcem, marveč tudi v prid »drugopoltega prebivalstva«. Kajti s preseljevanjem na nova področja bodo »Indijci lahko ustvarili svojo »moupravost«.

Protesti

Poročilo o prvih ukrepih za preseljevanje več kot 100.000 Indijcev in črncev iz Johannesburga je povzročilo velike demonstracije.

Proti rasističnim ukrepom so nastopili tudi nekateri predstavniki parlamentarne opozicije. Ti so opozorili, da bo prisilno preseljevanje črncev in Indijcev spravilo deželo v zelo težaven položaj.

Proteste je bilo slišati tudi v mestni zbornici v Johannesburgu. Proti novim ukrepom so nastopili celo nekateri izmed tistih politikov, ki se niso znebili rasističnega kompleksa, ki pa sodijo, da so z novimi ukrepi šli predaleč in da se utegne to hudo maščevati belemu prebivalstvu Južnoafriške unije.

Izgon črncev in Indijcev iz Johannesburga je zares, kakor se je izrazil eden izmed članov opozicije — »nečloveško delo monstruoznega rasističnega kompleksa«.

Takšno nasilno izganjanje ne more ostati brez hudih posledic, saj nastaja s takim teptanjem temeljnih človeških pravic v Južnoafriški uniji nevarno stanje, prav tako nevarno tudi v odnosih Južnoafriške unije z drugimi deželami.

RAZGLAS

Tovarna steklene galanterije Hrpelje

razpisuje na podlagi 95. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti (Uradni list FLRJ št. 51-424/53) in 54. člena uredbe o knjigovodstvu gospodarskih organizacij (Uradni list FLRJ št. 27-276/55) mesto

šefa računovodstva

Pogoji: Popolna srednja strokovna izobrazba in najmanj 5 let prakse v računovodstvu.

Ponudbe pošljite Tovarni steklene galanterije Hrpelje z opisom dosedanjih zaposlitve in dokazilom o strokovni kvalifikaciji do 10. septembra 1956.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku.

Mladen Petrinčić

3313

Francija toži Norveško

Haag, 1. sept. (Reuter). Mednarodno sodišče v Haagu je danes objavilo, da se bo 3. septembra začelo zasliševanje strank spričo francoske tožbe proti Norveški glede poravnave spora v zvezi z norveškimi državnimi posojili.

To zasliševanje bi se bilo moralo začeti že junija, vendar je bilo odloženo na zahtevo norveške vlade. Gre za norveške državne dolgove, nastale na francoskem denarnem tržišču med letom 1885 in 1907 in izplačljive v zlatu. Francija toži Norveško, da je leta 1931 odpovedala poravnavo teh dolgov v zlatu in sklenila, da jih bo poravnala v kronah.

Francoski lastniki obveznic so zahtevali, da se obnovi plačevanje na podlagi nominalnega zneska v zlatu.

Ko so se pred nekaj tedni pojavili v Nikosiji in drugih krajih na Cipru letaki, v katerih je vojaško vodstvo odporiškega gibanja EOKA Britancem ponudilo premirje, da bi se lahko obnovila pogajanja z etnarhom Makariosom o statusu otoka, so jih Ciperani sprejeli v pričakovanju, da bo general Harding sprejel ponudbo. Kmalu potem je s svojo zahtevo po kapitulaciji EOKA položaj še zaostril. Na sliko ljudi z letaki EOKA

ČUDNA POMORSKA ZGODBA IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE

Mornarji zažganega »Velebita« ujetniki nacističnih morskih roparjev

skega oceana. Umaknili so se na njeno krmu. Da bi bili varni pred požarom, so posekali ves les z zadnjega jambora. Nekateri so bili tudi ranjeni. Imeli pa so s seboj nekaj pokvarjene hrane, nekaj mlačne neokusne pitne vode in olivnega olja za rane.

Kopnega niso zazrli, niti deseti večer brezljane plovlje. Ko pa se je ponoči 5. julija ladja zadela od podvodne čeri pri Andamandskem otočju v Bengalskem zalivu, so vedeli, da so rešeni.

Rešeni? Ne. Rešeni se niso bili! S preprostimi čolnom, ki so ga sami napravili iz preostalega lesa, so se pripeljali na kopno. Kmalu so odkrili, da je bil to zapuščen otoček, eden izmed 204 otokov in otočkov Andamandskega otočja.

Novi Robinzoni

Minevali so meseci, meseci, ko so nenahoma iskali hrano in vodo. Hranili so se s školjkami, najdenimi v plim, z raki, z divjo travo, ki je bila tako grenka, da so jo imenovali »pelinkovec«, in le redkokdaj s kako ribico, ki so jo po številnih brezuspešnih poskusih ubili s kamenjem. Z zgorale ladje,

ki jo je bilo še videti naseljeno na podvodni koralni čeri, so prenesli ogenj na kopno. Pozneje pa, ko je ogenj ugasnil, so ga napravili iz lečo polomljenega daljnogleda. Postali so pravi okostnjaki. Trumoma so jih napadali moskiti. Popkani udje so jim otekali in jih strahotno boleli.

Dva Indijca nikakor nista mogla prenašati vseh teh tegob. Antonio Viegas in Muhamed Madar sta zaradi izčrpanosti umrla. Stirje jugoslovanski in dva preživela indijska pomorščaka pa so še naprej mrzlično iskali vodo, hrano in ljudi. Selili so se v preprostem čolnu z otočka na otoček in bili čedalje bolj razočarani.

Po malone šestih mesecih samotarskega življenja so jih odkrili andamandski sezonski ribiči. Preplašeni ribiči so najprej začeli bežati, misleč, da so srečali ljudrce in šele, ko jim je eden izmed preživelih Indijcev, ki je obvladal njih narečje, povedal, kdo so, so jih prepeljali na prvi naseljeni otok. Od tod so jih odpeljali v bolnišnico v Port Oest Blair, zatem pa po zdravniški po-

moči v glavno mesto Andamandskega otočja Bonington.

Spopad z Japonci

Dne 10. decembra 1941 je odplula iz Boningtona velika britanska potniška ladja »Maharadža«, ki je prevažala v Kalkuto tudi štiri preživle pomorščake z »Velebita«. Sladović, Ramov in Vlašić, ki so bili ranjeni ob napadu na »Velebit«, so bili operirani. Ko pa so okrevali, so se 15. marca 1942 znova vkrcali kot pomorščaki na takratno ladjo »Drava« (sedanja »Podgora«), ki je plula ondi mimo.

Kmalu zatem je »Drava« zapustila Kalkuto. Naslednja luka je bila Colombo na Ceylonu. Ondi so štirje brodolomci z »Velebita« doživeli še eno izkušnjo.

Ko je »Drava« priplula v Colombo, je bil v tem pristanišču alarm zaradi letalskega napada. Kmalu zatem so se na nebu pojavile eskadrilje japonskih lovcev in bombnikov. V pristanišču je nastal hrušč. Obalno protiletalsko topništvo je začelo streljati na japonska letala, enako tudi topovi z vseh v pristanišču zasidranih

ladij. Na pomoč so prihitela še zavezniška letala. Huda zračna bitka se je končala z umikom Japoncev.

V obrambi Colomba so aktivno sodelovali tudi naši pomorščaki. Med njimi tudi štirje z »Velebita«. To je bil prvi in edini oboroženi spopad z Japonci, ki so v njem v drugi svetovni vojni sodelovali tudi Jugoslovani.

Uničena ladja na koralni čeri

Minilo je 15 let, odkar leži na koralni čeri Andamandskega otočja stara vojna ladja »Velebit«, ki se je junaško upirala ognju ter vsem monsunom in neurjem zahrbtnega Indijskega oceana. Se sedaj leži ondi, naseljena in polonjena, z pogorelim jeklenim trupom, ki v njegove boke buta morje. Zanje ni več pomoči, ne zdravila.

Nemara se bo nekega dne pod pritiskom valov še zadnjokrat zazibala, zatem pa v lastnem vrtnicu neslišno izginita v mračne globine. Ali pa jo bo morski val dvignil in ponesel po oceanu, kot novega »tavajočega Holandca«?

Nov »Velebit« pluje sedaj po morju. To je novi ponosni naslednik stare zgorale ladje. Toda mornarji, ki se vozijo z njim, nedvomno ne bodo doživeli tistega, kar so pred 15 leti doživeli njih tovariši s starega »Velebita«. Bolje, da tega ne dožive.

Mladen Petrinčić

SODELUJEJO:

- Anglija
- Alžir
- Avstralijska
- Bolgarija
- Ciper
- Čile
- Francija
- Grčija
- Italija
- Južna Afrika
- Madžarska
- Malta
- Maroko
- Mexico
- Portugalska
- Romunija
- Španija
- Šyca
- Nemčija
- Jugoslavija

ZA OBISK SE POSLUŽUJTE 25 % POPUSTA NA ŽELEZNICAH

PRIDITE IN OGLEJTE SI TRADICIONALNO

II. MEDNARODNO RAZSTAVO VIN

od 25. VIII. do 2. IX. 1956 na Gospodarskem razstavišču

Razstava vin z vseh kontinentov sveta — najmodernejši vinnogradniški in kletarski stroji — ostala pomočna sredstva — tradicionalna poskušnja vin.

OČAK NA BREGU DRAVE

Pomenki s predsednikom občine Ptuj Vogrincem

Kako je z izvajanjem družbenega plana za leto 1956?

Odkrito povedano, precej slabo. Plan za prvo polletje ni dosežen. Pomanjkanje električne energije v prvem četrtletju, zmanjšanje gradbene dejavnosti in razne druge objektivne težave so zavrele izvršitev plana. Upajmo, da bo v drugem polletju boljše.

Kakšne so osnovne smernice razvoja ptujске občine?

V prvi vrsti izboljšanje kmetijske proizvodnje ter utrditev industrije in obrti.

V občini je industrija čedalje važnejši činitelj. Ali lahko nakažete bodoče vidike v tem pogledu?

Na kakšne nove industrijske objekte v Ptujju ni upati. O nadaljnji izgradnji tovarne glinice

nizirati je treba zastarele stroje v tekstilni tovarni in tovarni perila »Delta«, ker je v obeh strojni park zastarel. Ravno tako bo občina pomagala kovinski industriji v Ptujju, ki potrebuje za svoj nadaljnji razvoj lastno galvanizacijo in jo bo treba nabaviti brž ko bodo dopuščala razpoložljiva sredstva. Alkoholna industrija »Petovija« bo preusmerila svojo proizvodnjo na izdelovanje živil. Obsézna surovinska baza v okolici zagotavlja uspešno predelavo sadja in zelenjave; tega se namerava »Petovija« sčasoma lotiti. Toliko o industriji.

Pač bi kaj zvedel o problemih obrtništva v Ptujju. Ali bodo v bližnji bodočnosti odprte kakšne nove obrtne delavnice?

42% obrtnih delavnic v ptujjskem okraju je osredotočeno v

Preblisk skozi zgodovino

Nobenih izročil ni, niti pravilice ne o tem, kako je nastal Ptuj. Starejši je namreč od pravilice. Verjetno so bili tu naseljeni ljudje že v predzgodovinski dobi. Prve sledove v Ptujju so zapustili Serzeti, Sira-pilli in Iasi — plemena mogočnega izumrlega ljudstva Ilirov, ki so mu dalj ime Poetovio. V tretjem stoletju pred našim štetjem so ga preplavili Kelti. Nato so okrog 35. leta pred našim štetjem prispelo po dolini Drave predstraže rimskih legij in se utabile na južnem bregu. Pozneje je Ptuj ostal pomembno križišče in oporišče rimskih vojska za prodiranje v Panonsko nižino in obrambo pred vpadi barbarov. Ptuj je dosegel višek razcveta pod cesarjem Trajanom, ko je pridobil privilegije rimskega mesta. Bil je vojaško in trgovsko središče rimske province Noricum. Takrat je bil Ptuj pravo vele mesto za tisti čas: imel je široke ulice, mogočne kamnite hiše in svetišča, vodovod in trden most čez Dravo. Rimsko cesarstvo je propadlo in tudi zlata doba Poetovia se je nehala. Skozenj so med preseljevanjem narodov hrumeli Goti in Huni ter porušili vse, kar se je porušiti dalo. Potem so prišli Slovani. Pol drugo stoletje je bil Ptuj v rokah slovenskih županov, nakar so zavladali salzburški nadškofje. V srednjem veku je Ptuj postal majhno podeželsko mesto, vtesnjeno med obzidji na severni strani Drave. Skozi tisočletje je doživel turške vpade, kugo in lakoto, strahotne požare, ki so večkrat upepelili vse hiše — ostal pa je zmeraj majhno mesto, kakršno je še danes. Glavno železniško progno so speljali drugje, novo porajajoča se industrija se je naselila v drugih mestih in zato se Ptuj ni razvil kakor ostala slovenska mesta. Postal pa je trdnjava Nemcev in nemčurjev, ki so imeli v mestu najvažnejše gospodarske položaje. Trd in zagrozen je bil huj za slovenski Ptuj, tak kot je sedaj. Lacko in njegovi soborci so dali življenja za ta Ptuj, ko so se uprli okupatorju v minulih vojni. Današnji Ptuj ima odprta vrata v bodočnost. Na področju nove občine obratuje velika tovarna glinice in aluminija v Kidričevem. Tudi v mestu se poraja industrija in počasi, skoraj neopazno prihaja nova doba za očaka na bregu Drave.

Še dve stari ptujski rani: kako je z dravskim mostom in vodovodom?

Na republiški upravi za ceste objublajo, da bodo pričeli graditi most prihodnje leto. To je skrajni čas, kajti vzdrževanje sedanega mostu, ki razpada, požira ogromne vsote denarja. Vodovodne cevi bodo že letos položene do Drave. Potem bo treba čakati na most.

Končno, kako bo v bodočnosti z mestom?

Novi Ptuj se bo razvijal ob cesti, ki bo po vsej verjetnosti potekala vstric železniške proge. Vsa tista zanimiva poslopja med zaščitenim delom Ptujja in progno bodo porušena, prostor pa pozidan

predvidevati. Zaščiteni Ptuj pa bo ostal še nadalje takšen, kot je — staro, zanimivo zgodovinsko mesto.

Veličasten je pogled s stolpa poslopja občinskega ljudske odbora na stari Ptuj

Ptuj ponoči. Ob praznikih je ptujski grad osvetljen z žarometi

in aluminija v Kidričevem ne morem dati kakšnih določenih izjav, ker je le-ta odvisna od zveznih činiteljev. Pač pa namerava občina podpreti razvoj drugih industrijskih obratov. Moder-

Ptjuju. Kljub temu obrt ne krije vseh potreb potrošnikov. Zelo pereče je vprašanje mladih moči v obrtnih delavnicah. V Ptujju nameravamo v kratkem odpreti obrtne delavnice v kmetijski in v mehaniki.

Lahko kaj poveste o delu svetov pri občini?

Pri občini je 13 svetov, v katerih dela 119 državljanov. Sveti so se popolnoma uveljavili in rešujejo vsa vprašanja, ki spadajo v njih pristojnost. Na ta način in s predlogi pomagajo v veliki meri občinskemu ljudskemu odboru.

V Ptujju ni zapostavljati pomena turistične dejavnosti. Kaj bo občina storila v tem pogledu? Je hotel še vedno stvar daljne bodočnosti?

Letos urejamo pročelja hiš. Drugo leto se bomo lotili ureditve grajskega dvorišča. Hotela v bližnji bodočnosti ne bo mogoče zgraditi.

In gostinstvo? V mestu je sicer precej gostiln, ki pa večinoma ne ustrezajo sanitarnim predpisom. Kako gleda občina na razvoj gostinstva?

V teh dneh bo odprta preurejena kavarna. Upati je, da bodo gostje z njo zadovoljni. Glede ureditve ostalih gostiln pa občina ne bo mogla mnogo storiti. Na predlog sanitarne inspekcije je svet za turizem in gostinstvo sklenil zapreti gostilno »Bračič«. Sklep je popolnoma upravičen.

Kritično je tudi stanje kanalizacije. Se v tem pogledu ne da ničesar ukreniti?

V izdelavi je glavni načrt kanalizacije v Ptujju. Za izvedbo vseh po načrtu predvidenih del bo uporabljenih okrog 200 milijonov dinarjev. Zato bo delo potekalo v etapah. V prvi etapi bo ureden jarek iz bolnišnice, za sedaj pa ni druge rešitve, kakor da bolnišnica uredi čistilne naprave pri kanalu in kanal razkužuje.

Na Slovenskem trgu so se srečala stoletja: Spomenik narodnega heroja Lacka in stari rimski spomenik z njim

s stanovanjskimi hišami. Kmalu bodo pričeli graditi novo lekarno v Trstenjakovi ulici. Ko bo sezidana, bo to največja in najmodernejša hiša v Ptujju. Se bomo gradili stanovanjske hiše ob Ljutomerški cesti in na prostoru, kjer je bila mestna ekonomija. Potem pride na vrsto tudi hotel. Seveda pa bo razvoj sam narekoval številne novogradnje, ki jih sedaj še ne moremo

namreč po ulici in na lepem odkriješ relief na pročelju hiše, portal, ali kakšen star napis, mimo katerega si hodil leta in leta in ga nisi opazil...

GRAD

Castiljivo siv kraljuje žestoleta nad mestom. Pot po ozki navkrebrni ulici, lesenem stopnišču in ob vznožju obzidja... Potem prideš na grajsko dvorišče. Pred tabo se razgrne Ptuj s svojimi strehami in stolpom, dolina, kjer se vijuga Drava in odpre se obzorje do Boča in Donačke gore, do Halož in Slovenskih goric... Vstopiš v grad in prestopiš prag stoletij: hodiš po razkošnih sobanah, gledaš dragocene gobelene, kristalne lestence, čudovite stropne štukature, dragoceno pohištvo in posodje; greš skozi vihteško dvorano, kjer samevajo železni oklepi in orožje vitezov. Nato galerija slik, oddelek NOB in kurenti in etnografski zbirki, ki bo odprta oktobra... Veličasten vtis. Ptujski muzej je najlepši in najbogatejši pokrajinski muzej v Jugoslaviji. Grad, arheološko zbirko v bivšem dominikanskem samostanu, Vinarski muzej in dva mitreja na Hajdini obišče vsako leto okrog 30.000 ljudi. Najdragocenejše najdbe so v depozih Narodne banke: zlati uhani in pe-

MOZAIK

Iz novinarske beležnice

Tu so se srečala stoletja. Tu je najlepši in najstarejši trg v Ptujju. Na sredini trga spomenik pevca Orfeja, katerega so nekoč postavili na grob rimskemu vojaškemu veljaku — nedaleč stran bronasti spomenik narodnega heroja Jožeta Lacka. Nato mogočni mestni stolp, na katerem velikanška ura meri čas. Groteskne maske v masivnem kamenju stolpa in številni rimski kamni naokrog... Line, kjer grulijo golobi in gnezditelj hudourniki... Baročne meščanske hiše dajejo trgu okvir in v to skladnost je vrinje pročelje gledališke hiše, ki kaže izprijeni okus Hitlerjevih stavbenikov. Drugače je Slovenski trg eden izmed biservov Ptujja...

SLOVENSKI TRG

Tu so se srečala stoletja. Tu je najlepši in najstarejši trg v Ptujju. Na sredini trga spomenik pevca Orfeja, katerega so nekoč postavili na grob rimskemu vojaškemu veljaku — nedaleč stran bronasti spomenik narodnega heroja Jožeta Lacka. Nato mogočni mestni stolp, na katerem velikanška ura meri čas. Groteskne maske v masivnem kamenju stolpa in številni rimski kamni naokrog... Line, kjer grulijo golobi in gnezditelj hudourniki... Baročne meščanske hiše dajejo trgu okvir in v to skladnost je vrinje pročelje gledališke hiše, ki kaže izprijeni okus Hitlerjevih stavbenikov. Drugače je Slovenski trg eden izmed biservov Ptujja...

ZAPISEK O KULTURNEM ŽIVLJENJU

Kulturno in družabno življenje je v Ptujju manj živahno kot je bilo nekoč. To pravijo vsi, ki so poznali Ptuj pred vojno. Takrat so revolucionarni mladi ljudje v gledališču orali nove brazde in vse kulturno življenje se je razvijalo v znaku boja proti nemškutarstvu in nazadnjstvu. Ze leta 1919 je bilo v Ptujju delavsko prosvetno društvo »Svoboda«. Tudi sedaj zanje »Svoboda« lepe uspehe, vendar zadeva na razne ovire, ki zavirajo polni razmah društva. Je nekaj kulturnikov, ki gledajo na vse prizadevanje navadnih zemljanov zviška in skozi očala »čiste umetnosti«. V dvorano ptujškega gledališča pa prihajajo podeželske mamice z ruto na glavi... In v gimnaziji in v odsekih »Svobode« se porajajo mladi talenti, ki gledajo na kulturna vprašanja z drugačnimi očmi in ki si bodo brez dvoma utrlji svojo pot.

TALIJIN HRAM

Ptujčani imajo radi in so ponosni na svoje gledališče, ki ima svoje korenine že v Slovenski čitalnici iz leta 1864. Med obema vojnama se je ptujsko gledališče močno uveljavilo. Preteklo leto je gledališče v Ptujju postalo poklicno. S številnimi gostovanji po ptujjskem okraju in severovzhodni Sloveniji si ustvarja sloves in je važen kulturni činitelj v teh krajih.

Pravijo, da se Ptujčani vedno vračajo v Ptuj. Naj bodo kjerkoli

Ptuj v številkah...

Ptuj ima okrog 4737 prebivalcev, celotna občina pa 23.538. Gospodarstvo ptujске občine prinaša letno 3 milijarde 800 milijonov dinarjev narodnega dohodka. To je 58% narodnega dohodka v celotnem okraju.

Industrijska proizvodnja je v primeri s predvojnimi obsegom narasla povprečno za trikrat. V Ptujju je 208 obrtnih delavnic, v katerih dela 367 ljudi. Obrt ustvarja 237 milijonov dinarjev narodnega dohodka in Ptuj je še vedno znan po obrtni dejavnosti (Ptujska pietarna, lončarstvo itd.).

Gostinskih obratov je v mestu in okolici 25. Ptujске gostilne večinoma ne ustrezajo sanitarnim predpisom in tudi zahtevam sodobnega gostinstva.

Ptuj je še vedno trgovsko središče vzhodne Stajarske. V občini posluje 51 trgovskih podjetij. Izvozno trgovsko podjetje je samo »Perutina«.

Letošnji proračun občine znaša 107 milijonov 689 tisoč dinarjev. Občinski ljudski odbor mora precej varčevati in smotno uporabljati ta sredstva.

... in datumih

V 3. stoletju pred našim štetjem so Ptuj preplavili Kelti. 35. leta pred našim štetjem so se v Ptujju utabile predstraže rimskih legij.

Leta 100 našega štetja je rimski cesar Trajan povzdignil Ptuj v kolonijo in mesto je dobilo privilegije rimskih mest.

V 4. stoletju so Goti in Huni Ptuj do tal porušili.

V 6. stoletju so prišli v Ptuj Slovenci.

V 9. stoletju je bil sezidan znameniti ptujski grad.

Leta 1705 je strahotni požar upepelil mesto.

Leta 1864 je bila v Ptujju odprta Slovenska čitalnica.

Leta 1908 so ptujski nemčurji napadli s kamenjem udeležence občnega zbora Ciril-Metodeve družbe.

Leta 1941 je bil Ptuj okupiran od Hitlerjevih vojska in priključen vsenemškemu Reichu. Okupator je iz Ptujja preselil 150 slovenskih družin.

V oktobru 1941 je bil v Ptujju osnovan prvi odbor OF.

V avgustu 1942. leta je okupator po boju z Lackovo četo ustrelil 70 talcev in v ptujjskih zaporih je po strahotnem mučenju preminul narodni heroj Jože Lacko.

Poleti 1944 je Franc Kimovec-Srečko obnovil v Ptujju mestni odbor OF.

9. maja 1945 je Ptuj dočakal svobodo.

Opomin dolžnikom

Zadnje čase so v Ptujju prepletkali številna pročelja in popravili tudi pločnike. Le pločnik pred Narodno banko je po čudnem naključju ostal tako razruvan, da je človek komaj šel mimo. Nek Ptujčan je vprašal bančnega uradnika, ki je stal pred vrati:

»Poslušaj, zakaj pa ne popravijo tega pločnika?«

»Kako pa bi se mimoidoč spomnili, da imajo dolg v banki. Če se ne bi spotaknili, se je odrezal hudomušni uradnik.«

(Opomba: Ondan so pločnik popravili.)

Dopolodne utegnejo

Ko je Ciril Debevec režiral v ptujjskem gledališču Stillmondskega župana, je za predstavo kupilo gledališče v veleblagovnici »Merkur« čedno preprogo. Tisti dan so po mestu že viseli plakati za predstavo, na katerih je med drugim pisalo: Prvo dejanje se godi ob 10. uri zjutraj, drugo in tretje pa ob 18. in 20. uri zvečer. Ko so gledališčniki kupili preprogo, se je poslovođa vljudno opravičilo:

»Zelo radi bi vsi prišli gledat predstavo, pa imamo žal dopolodne trgovino odprto. Drugi dve dejanji pa si bomo že ogledali...«

ZBRAL IN NAPISAL: MIHA REMEC

Pogled na Ptuj z železniškega mostu

POMEMBNO DELO VODNOSPODARSKE SEKCIJE V BREŽICAH

REGULACIJA poplavnih voda in melioracija Krškega polja

Načrti za obsavske nasipe od Brežic do hrvatske meje — Na Krškem polju uspešno napredujejo hidrotehnična dela — Boj za plodno zemljo ob Kolpi in na Šentjernejskem polju

Vodnogospodarska sekcija za spodnjo Savo, ki ima sedež v Brežicah in ki jo kot šef vodi inž. Drago Mišič, se že vsa zadnja leta nadvse intenzivno bavi z vodnogospodarsko problematiko na precej obširnem področju, ki sega od Krškega in Brežic do Novega mesta, Črnomlja in Metlike. Prav to področje je z vodnogospodarskega stališča ne samo zanimivo, ampak gospodarsko tembolj pomembno, ker bi prav to z regulacijo večjih voda in povodij ter z melioracijami posameznih površin močno izravnali kmetijski deficit Slovenije. Znano je, da v tej problematiki zavzema prvo mesto Sava s svojim ozkim glom od Brežic do hrvatske meje, pretežno del Krškega polja ter Sotla, kot največji levi pritok Save na tem področju. Za velike hidrotehnične načrte, ki so predvideni v zvezi s Savo (hidrocentrale, plovnost itd.), je regulacija Save prav od Krškega do hrvatske meje neogibno potrebna. Toda tudi melioracijsko vprašanje terja regulacijo tega dela Save, saj tod Sava poplavlja najlepše in najbolj rodovitne površine, deloma pa ob nalih in močnem deževju zapira odtok naraslih pritokov (Sromljica, Gabernica, Negot in Sotla), ki se potem razlijejo po rodovitni zemlji in opustošijo vse kmetijske kulture.

Problem regulacije Save v tem kraju je že podrobno proučen. Za ozko grlo Save od Krškega oziroma Brežic do hrvatske meje so tudi že izdelani načrti za velik obsavski nasip, ki bi tekkel prav do Sotle in se povezal na obsotelški nasip. Ta veliki načrt čaka zdaj sredstev in uresničenja. Za sedaj pa vodnogospodarska sekcija opravlja le manjša regulacijska dela na Savi pod Brežicami, zlasti v Mihalovcu, kjer utrjujejo obrežje, čistijo strugo in postavljajo manjše varovalne naprave v dolžini kakih dveh kilometrov. Regulacija Sotle pa je vprašanje zase. Tu bo treba samo na slovenski strani meliorirati več kot tisoč hektarov površine ter v zvezi s tem prej regulirati Sotlo. Tu opravljajo delna regulacijska dela zlasti v zvezi z graditvijo nove železniške proge, ki bo že letos stekla do Kumrovc, kasneje pa do Rogatca in Rogaske Slatine.

Ena izmed največjih melioracijskih nalog čaka Slovenijo prav na Krškem polju. Tu bo treba

vzporedno z regulacijo potokov Senuš, Lokavca in drugih potočnih povodij meliorirati nekaj tisoč hektarov presušenega in premokrega zemljišča. V glavnem je to obsežno področje, kjer se po regulaciji in melioraciji obeta najlepša rodovitna površina, proučeno. Dela so zdaj v glavnem zastavljena v mokrem delu ob potoku Senuš, kjer je zgrajen zbirni kanal z dovodniki v Senuš. Tu je regulacijsko pripravljeno nad 200 ha površine za nadaljnja agrotehnična dela, melioracija, drenaža itd. Izdelujejo pa tudi že načrte za regulacijska dela na Lokavcu in Velikem potoku. Regulacijska in melioracijska dela na Krškem polju, ki jih je treba jemati kot celoto, so tako obsežna, da bodo trajala daljše obdobje.

Zanimivo je, da dela vodnogospodarske sekcije vplivajo na kmete v posameznih vaseh, zlasti ob potočnih povodijih, ki z lenim odtokom zamočvirjajo rodovitne površine. Tako so se na priliko kmetje ob potoku Pašnik v Leskovcu pri Krškem sami lotili najnujnejših regulacijskih del, ki očistevalnih del. Skoraj štiri kilometre struge so poglobili in temeljito očistili, da bo poslednji odtok voda neoviran in hitrejši. Nekateri so tudi že začeli postavljati zapornice, da bodo mogli v sušnem času namakati obdelovalne površine. S tem preprostim regulacijskim deli so tudi kmetje bolj ali manj zavarovali okoli 80 hektarov obdelovalne zemlje. Pri teh delih je vzpodbudno sodeloval tudi krajevni odbor v Leskovcu.

Precej vodnogospodarskih skrbi povzročata tudi porečje Krke, ki kaj pogosto poplavlja zlasti v svojem spodnjem toku, v Kostanjevici in okolici. Tu sedaj problematiko proučujejo, medtem ko pa so regulacijska dela v Krkinem

Regulacija Save pri Mihalovcu

porečju na Šentjernejskem polju v teku. Tu izpeljujejo vodo, ki zamočvirja travnike, v Krko. V teku so tudi regulacijska dela v porečju Kolpe, zlasti pri Metliki, kjer gre v Mestnem logu za okoli 100 ha plodne zemlje. Glavna melioracijska dela so tu že precej napredovala, ob Kolpi so proti Rosalnicam že opravili nekaj kritične drenaže.

Razen tega je bila vodnogospodarska sekcija precej zavzeta tudi z regulacijskimi deli Sevniščice in Blansčice, ki kot hudourni po-

toka napravita ob večjih naglih nalivih ogromno škodo. Tu so opravili precej regulacijskih del zlasti v zadnjih dveh letih, ko je bilo treba popraviti nastalo škodo in razdejati komunikacij po veliki poplavi. (Z)

Ajdovščina: Vodovod in še...

V torek, 21. t. m. je bila seja občinske komisije za male asanacije, na kateri so sklenili, da bodo letos začeli obnavljati vodovod v Stomažu pod Cavnomo, kjer so največje težave s preskrbo z vodo. Za to bodo porabili 450.000 dinarjev, kolikor so dobili kredita od občine v ta namen. Seveda bodo še več prispevali Stomažani sami, ki so pripravljali s prostovoljnimi delom pomagati graditi vodovod.

Zdravstveni dom v Ajdovščini te dni povsem prenavljajo. Za

ureditev ličnih ambulantskih prostorov kot obnove zunanje fasade bodo izdali okrog 200.000 dinarjev iz lastnega amortizacijskega sklada.

Vodovod v Ajdovščini bo dobil sosed v Zapužah. Novi vodovod bo stal 3,4 milijone dinarjev, od tega bo uprava mestnega vodovoda dala iz lastnih sredstev 2 milijona dinarjev, občina je pa prispevala 1,4 milijone dinarjev iz investicijskega sklada. V ponedeljek, 27. t. m. so se vaščani Zapuž še pomenili o prostovoljnem delu pri gradnji novega vodovoda, od katerega bo dobival vodo tudi vzhodni del Ajdovščine.

Izvršni odbor podružnice socialnega zavarovanja v Ajdovščini je imenoval 7-člansko komisijo za higiensko-tehnično zaščito dela. Komisija bo imela dolžnost, razpravljati o nesrečah in pogojih dela po podjetjih ter ugotavljati vzroke nesreč in prekomernih obolenj.

Aero klub v Novi Gorici se že dalj časa pripravlja na otvoritev letališča, ki bo v Ajdovščini. Za ureditev le-tega je dobil od okrajnega denarnega pomoč v znesku 2,5 milijona dinarjev. Do sedaj so porabili za graditev hangarja 1,5 milijona dinarjev, za preostalih 1 milijon dinarjev pa bodo uredili zletiščne steze. V ponedeljek, 27. t. m. je klub imel posebno sejo, na kateri so sklenili, da bodo letališče svečano odprli 16. septembra, ob okrajnem prazniku Gorisčke. -mar-

Plug za kritično drenažo

Nov način letovanja in taborjenja pri Arehu na Pohorju

Kdor je letos poleti obiskal planiško postojanko na Pohorju — Areh na Rušani, ga je gotovo presenetil vesel živah okoli Tinotovega doma. Pa ne samo to: na lepi jasi okoli stare cerkvice raste pravo malo naselje. Poleg Tinotovega doma, ki je bil med drugo svetovno vojno požgan in kmalu po osvoboditvi obnovljen, so po vojni tudi zgradili Ruško pionirsko kočjo. Tik ob majhnem alpinariju stoji nekakšna stolpna stavba, v kateri že sedaj lahko prenoči več ljudi. Nameravajo jo razširiti in dokončno urediti. Ob Tinotovem domu so letos dozidali lepo verando, s katero je lep razgled na Dravsko polje vse do Ptujja in Kidričevega. Planiško društvo, ki je vse te stvari uredilo, pa namerava morda že prihodnje leto obnoviti in preurediti staro podjetje, ki stoji tik ob Tinotovem domu in je sedaj neizkoriščeno. Tako bo Areh nad Rušami postal nekako središče planinstva za Rušane in tudi bližnje in daljne okoliče.

NOV NAČIN LETOVANJA

Omenjeno Ruško pionirsko kočjo upravlja Pionirska zadruga, ki je uvedla prav posebno način letovanja. Zadruga je namreč dalja koča na razpolago posameznim študentom, ki so poslani sem na letovanje otroke svojih članov. Vso skrb za preskrbo otrok so prevzeli študenti oziroma podjetja, pedagoško vodstvo pa je v rokah zadruge.

Letos se je tu zvrstilo 5 skupin, vsaka je letovala 14 dni. Otroci so se pri Arehu izrazno počutili. Delali so izlete, prav vaj so obiskali prirozišče, kjer je bil svoj poslednji boj znameniti Pohorski bataljon. Pionirska zadruga si je zadala nalogo, da bodo vse skupine pionirjev, ki bodo prihodnja leta letovale pri Arehu, obiskale bojišče Pohorskega bataljona. Tako se bodo pionirji seznanjali z zgodovino Pohorskega bataljona in narodnoosvobodilne borbe sploh. Pionirska zadruga pa bo s tem opravljala veliko vzgojno nalogo.

MLADI RUŠKI PLANINCI PA TABORIJO

Na enem najlepših prostorov pri Arehu je mladinski odsek PD Ruše uredil majhen tabor. Tu stoji 7 šotorov, v katerem imajo prenočišča. Poleg teh pa stoji še večji šotor, v katerem imajo mladiki planinci jedilnico. Tudi v tem taboru se je letos zvrstilo več imen. Tovarši Gasparič, eden najbolj aktivnih članov ruškega PD, je povedal o življenju v tem taboru marsikaj zanimivega. Skoraj neverjetno se sliši, pa je vendar res: dneva oskrba za enega mladega planinca stane največ okoli 150 dinarjev. In pri tem je treba vedeti, da so imeli mladi planinci hrano petkrat na dan, in to res izdatno. Šotore so si izposodili, prometni odsek ruške tovarne duška pa je bil tako prijazen, da je oskrbo prevzel v drugih potrebah na Pohorju. V taboru je vzoren red. Mladi planinci so vzgajajo v pravem planinskem duhu, hodijo na izlete, počivajo pa ob tabornem ognju tudi stražijo.

Ob tej priložnosti naj zapišemo, da bi tudi planiška društva v drugih krajih lahko posemala Rušane in uvedla za svoje mlade člane podobna letovanja. Tisti člani ruškega Planinskega društva, ki so se za izvedbo omenjenega taborjenja tako pošteno trudili, pa zaslužijo prav gotovo vse priznanje. Njihovo delo dokazuje, kaj lahko opravi samoiniciativnost in nesebična poštenost. C

Krka na Dolenjskem ima umetno osemenjevalnico

Pred kratkim je začela na Krki delati umetna osemenjevalnica. Za to ima največ zaslug kmetijska zadruga na Krki. S tem bo veliko pomagano živinorejstvu v širokem okolišču. F. B.

NOVA RAZDELITEV amortizacijskega sklada v Kranju

Kranj, 1. septembra. — Na 24. seji Občinskega ljudskega odbora Kranj so v uvodu skleпали o najetju posojila iz občinskega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš, in sicer za ureditev nujnih komunalnih del na Planini in Zlatem polju. Posojila so najeli 18 milijonov. Na dnevnem redu je bil tudi predlog novega oštevilčenja hiš na območju biše mestne občine Kranj. Po tem predlogu ne bo več dosedanjega Gasilskega trga v podaljšku Tomšičeve ulice, ampak se bo Tomšičeva ulica podaljšala tudi na Gasilski trg. O tem predlogu novega oštevilčenja bo še razpravljala posebna komisija ljudskega odbora.

Nadalje je bil spremljen 9. člen odloka o kategorizaciji stanovanj. Doslej je bilo namreč določeno, da se iz amortizacijskega sklada in sklada za vzdrževanje izloči v sklad za zidanje stanovanjskih hiš le 5%, kar pa je bilo dejansko le simbolično značaja. Po novem predlogu se bo najemina delila prav tako kot doslej: 80% v amortizacijski sklad in sklad za vzdrževanje, 20% pa za stroške stanovanjske uprave. Vendar pa bo del, ki gre iz amortizacijskega sklada in sklada za vzdrževanje v sklad za zidanje stano-

vanjskih hiš, različen glede na starost stavb. Pri stavbah, starih do 10 let, se izloči 20% sklada, pri stavbah starih do 15 let, 15% sklada, od 15 do 20 let, 10% sklada, od 25 do 50 let, 5% sklada, medtem ko so stavbe, stare nad 50 let, oproščene plačila v sklad za zidanje. Taka delitev je veliko boljše, ker so sedaj v stanovanjski skupnosti namreč v glavnem novi bloki, ki za vzdrževanje ne potrebujejo toliko sredstev.

Glede na to, da namerava »Slovenija-sport« odpreti v Kranju poslovalnico na Koroški cesti (zraven Putnika), je ljudski odbor dal podjetju garancijsko izjavo za 4 milijone kredita, ki ga je »Slovenija-sport« najel pri Mestni hranilnici ljubljanski. S tem kreditom bodo preuredili prostore kakor so urejeni na Ajdovščini v Ljubljani.

Med drugim je ljudski odbor sprejel tudi sklep, da bo prenehala poslovati dosedanja »Restavracija Kranj«, katere osnovna sredstva bo Občinski ljudski odbor s posebno pogodbo prenesel na tovarno »Iskra« Kranj. »Iskra« bo namreč ustanovila svojo delavsko uslužbeno menzo, ki jo pa bodo sporazumno koristile tudi druge tovarne. Kr

Namesto ozimnice - deset milijonov izgube?

No, vprašaj sodi pravzaprav le k prvemu delu naslova, kajti pri komaj likvidiranem trgovskem podjetju na drobno in debelo »Sadje-zelenjava« in pri njegovem nasledniku »Istra-sadje« že »pogrešajo« skupaj deset milijonov dinarjev, vtem ko spričo tega potrošniki v naših obmoških krajih še ne vedo, kdo jih bo v bližnji prihodnosti oskrbel z ozimnico.

Okrajni ljudski odbor v Kopru je namreč januarja leta 1954 izdal odlok o ustanovitvi izolskega trgovskega podjetja »Sadje-zelenjava«, ki je bilo registrirano kot detaljist in grosist hkrati. Podjetje naj bi prebivalcem obmorskih krajev Slovenske Istre prodajalo ne le domače pridelke, marveč tudi pozni krompir, jabolka, zelje ter druge pridelke, ki jih na Koprskem, Izolskem in Piranskem sploh ne goje ali pa pridelajo premalo, zaradi česar jih je treba nabaviti v notranjosti Slovenije in drugih jugoslovanskih republik. V ta namen je podjetje vse do lanskega maja razpolagalo s štirimi prodajalnami v Kopru, tremi v Izoli in eno v Portorožu, razen tega pa samo odkupovalo pridelke v istrskem proizvodnem področju in se ukvarjalo z grosističnimi posli.

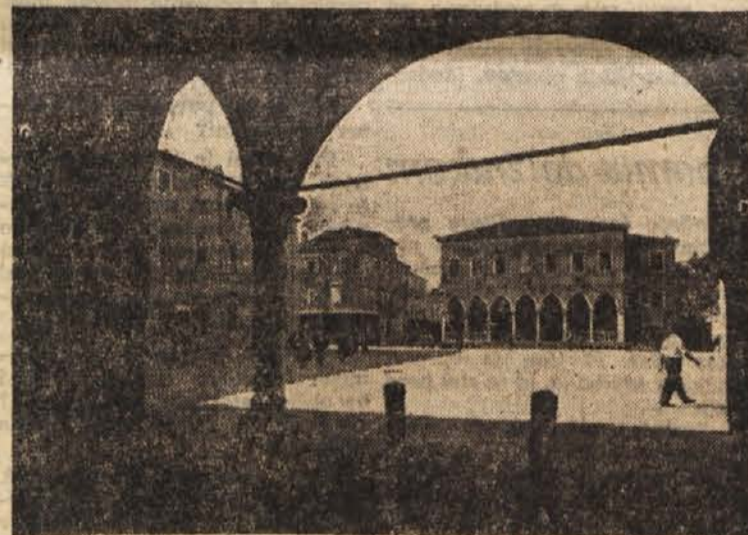
Razen tega si je izolsko podjetje »Sadje-zelenjava« uredilo tudi lastno skladišče v Celju. Namen: oskrbovati celjski trg z istrskimi pridelki, potrošnike v Kopru, Izoli, Piranu in Portorožu pa s štajersko ozimnico in drugimi pridelki. In vtem ko je bil ta smoter predvsem pozimi 1954/55 dosežen v zadovoljivi meri, je vodstvo podjetja kasneje vse preveč skrbelo za poslovanje v Celju, a vzporedno s tem bolj in bolj zanemarjalo oskrbo potrošnih središč v Slovenski Istri. In dalje: vodstva kmetijskih zadrug na Koprskem in tudi drugod v obalnem pasu so se večkrat pritožila, da podjetje »Sadje-zelenjava« ne upošteva dogovorjenih odkupnih cen in da s takšnim poslovanjem povzročata zmedo v celotnem proizvodnem področju. Zaradi vsega tega so podjetju črtali registracijo za razvijanje grosistične dejavnosti. To in pa nezadovoljiva organizacija dela sta potem rodili zgubo v višini 7 milijonov dinarjev in sledila je le še likvidacija podjetja.

Tako so januarja letos na pobudo Okrajne zadrugne zveze v Kopru in ob privoljenju Občinskega ljudskega odbora ustanovili v Izoli »novo« trgovsko podjetje na drobno in debelo »Istra-sadje«. Vendar odtlej ni minilo niti tri četrt leta in spet je tu zguba v višini 3 milijonov dinarjev. Zaradi tega zdaj znova teko nekakšna pogajanja, kdo bo »podjetje« pravzaprav prevzel, medtem ko so koprski, izolski, piranski in portoroški potrošniki že drugo leto praktično brez trgovske go-

spodarske organizacije, ki naj bi poskrbela za uvoz ozimnih in drugih kmetijskih pridelkov iz raznih krajev države. Slednje je zlasti pereče letos, ko spričo nenavadno neugodne zime in poletne suše zabeležijo v obmorskem pasu precejšen proizvodni izpad tako pri sadju kakor pri zelenjavi sploh.

Skratka: če že zadržno izvoznouvozno trgovsko podjetje

»Fructus« v Kopru »ne more« učinkoviteje pomagati pri dodatnem oskrbovanju trga v Slovenski Istri s pridelki štajerskega in drugih proizvodnih področij, potem kaže hitro ukrepati, da bo sicer redko omrežje trgovin s sadjem in zelenjavo v naših obmorskih krajih navsezadnje dobilo sposobnega grosističnega partnerja. Katji potrošniki imajo takšnega »reda« dovolj in terjajo mimo zadovoljivejšega oskrbovanja trga s številnimi kmetijskimi pridelki tudi ustrezne kazni za vse tiste, ki so odgovorni za malomarno poslovanje nasploh. Vj. K.

Koprski Trg revolucije z zgodovinsko ložo v ozadju

Več kot polovica prebivalcev socialno zavarovanih

Na drugem rednem zasedanju skupštine Zevoda za socialno zavarovanje kočevskega okraja so obravnavali in razpravljali o raznih problemih zdravstvene službe v kočevskem okraju. Iz poročila je bilo razvidno, da uživa pravice socialnega zavarovanja okoli 18.000 prebivalcev okraja ali 57 odstotkov vsega prebivalstva. To število pa se iz dneva v dan viša, ker prihajajo v industrijo in na druga dela novi delavci, ki so zavarovani in uživajo pravice socialnega zavarovanja. Ker predstavljajo izdatki precejšnje breme, so se o njih temeljito pogovorili. V prvem polletju je bilo izplačanih iz sredstev zavoda za zdravljenje v bolnišnicah 22 milijonov 900 tisoč dinarjev, nadomestila za plače so znašala 9.900.000 din, za zdravila 4.500.000, za ambulantske preglede 7.891.000, za zdravljenje in nego zob 2 milijona 300.000 din, za opreme novorojenčkov je bilo izplačanih 1.880.000 din. Za vse socialne datjave v tem polletju je zavod izplačal okoli 190 milijonov dinarjev.

Poseben problem predstavljajo obratne nesreče. Teh je bilo v prvem polletju 610, največ jih je bilo na Rudniku rjavega premoga v Kočevju, in to 214. Zaradi obratnih nesreč je zavod izplačal v prvem polletju 3 milijone din kot nadomestilo za plače. Zanimivo je to, da ena tretjina vseh nesreč odpade na rudarstvo, druga tretjina na gozdarstvo, tretja pa na ostale gospodarske panoge.

Sredstva od gospodarskih organizacij prihajajo kolikor toliko redno. Poseben problem predstavljajo posamezni obrtniki in veliki kmetje, ki zapostujejo tujo delovno silo. Mnogi izmed njih so se morali zagovarjati pred sodiščem.

V okraju je 2688 upravičencev do otroškega dodatka in ti imajo 5403 otroke. Glede izplačevanja dodatkov za otroke je zavod ugotovil več nepravilnosti. Mnogo staršev je neupravičeno prejelo otroški dodatek. Tako bodo morali ti skupno vrniti zavodu okoli tri in pol milijona dinarjev.

Zaradi boljšega poslovanja so sprejeli predlog, da bi v Ribnici ustanovili podružnico zavoda za socialno zavarovanje za področje občinskih ljudskih odborov Velike Laške, Dobropole, Loški potok-Draga, Sodražica in Ribnica. Zato so razpisali volitve v skupščino, ki so bile že izvedene.

OD VSEPOVSOD

Odkar velja videnski sporazum o malem obmejnem prometu, so v 10-kilometrskem obmejnem pasu na Primorskem čedalje večje težave zaradi pomanjkanja drobiža. Imetniki propustnic smejo namreč ob prehodu meje prenesti določene zneske v Italijo le v bankovcih po 100 in 50 dinarjev. Zato ni redko primer, da moraj romati od trgovine do trgovine, če hočeš v teh krajih menjati 1000 dinarjev. Morda bi bilo prav, da bi Narodna banka založila svoje podružnice v teh krajih z zadostno količino bankovcev po 100 in 50 dinarjev.

Mladina ptujskega okraja je pred nedavnim sklenila, da bo priredila 14. oktobra v Kidričevem »Oktoberki« festival ljudske mladine Dravskega polja. Da bi praznik bil kar najbolj menjaljiv, je začela mladina Dravskega polja dve dni tekmovali, kateri aktiv LMS bo dosegel pri svojem delu najboljše uspehe. Tekmovanje bo trajalo do festivala, od 14. oktobra. F. B.

Učilnice bodo zopet zaživele

O ŠOLSKI TORBI

Kot lepe in bogate sanje so minile brezskrbne počitnice. Mladina jih je izkoristila na različne načine. In sedaj je končano pisano in brezskrbno življenje! Le še nekaj dni in velika šolska vrata se bodo na široko odprla. Učilnice bodo zopet zaživele.

Ne bi pa bilo prav, če bi prišli v šolo popolnoma nepripravljeni.

Saj moramo računati s tem, da bo že prvi dan prinesel mnogo novega in koristnega.

Prav zato bo prav, če našega otroka pripravimo na življenje v šoli. V tem pogledu je naravnost kočljivo vprašanje prvošolčkov. Mogoče jih ne razumemo, ker jih včasih preradi vzporejamo s seboj. Toda zamislite si malo Maričko! Se nikoli ni bila za nekaj ur ločena od svojih najdražjih. Letos je dopolnila sedmo leto. Zdaj pa še samo nekaj dni in Marica bo prvič v življenju prestopila šolski prag. Neznana velik prostor, neznan šolski, neznan učitelj. Ali mi verjamete, da ji bo zelo tesno pri srcu? Mnogokrat je ta trenutek celo odločujoče zanj kot učenka. Sola ji bo postala tuja, neznana starica ali pa dobra, prijazna mati.

Zato bi, dragi starši, morali na to že malo prej misliti. Predvsem velja to za boječ otroke. Kako bomo premostili tako veliki prag med šolo in domom za Marico? Že zdavnaj smo deklico vpisali. Takrat smo jo opozorili na učitelja, ki jo je vpisal in ji pokazal prostor, kjer se bo učila. Uči-

telj, dober pedagog, je tudi pri vpisovanju vedel, da si mora pridobiti otroka. Smehljaje jo je ogovoril, vprašal za ime in že je bil prvi kontakt tu. Naše šolske zgradbe so pretežno vse starinske, njih prostori izredno visoki in

Kaj naj vam še svetujemo? No, lepo bo, če boste prvošolca seznanili s slikanicami, mu kupili svinčnik, da bo risal in torbico, kamor bo shranjeval svoje izdelke. Vse to je otroku zelo všeč. Se lepše bo, če ste ga na vse to že pred letom opozorili in mu kupili hranilnik, kamor je shranjeval vsak dinarček, da si sedaj sam kupi šolske potrebščine. Naj pripišem še samo to, da je vsako pristilno učenje otroka pred vstopom v šolo več kot neumno, ker mu ubija veselje do šole in kraje otroškost.

Kaj naj napišem za ostale učence? Poiskali bodo stare zvezke in snov ponovili! Le na dobrih temeljih bo mogoče novo snov osvajati in razumeti.

Mnogi otroci prihajajo prvi dan v šolo brez zvezkov in knjig. Kako malomarno! Drugi zopet so bolj skrbni in si do prvega dne preskrbijo že vse knjige, ki so jih kupili od starejših sošolcev. Res je do sedaj bilo to nekoliko težje, ker smo skoraj vsako leto dobivali nove učbenike. Upajmo, da bo sedaj tudi ta stvar urejena.

Eno drži za vse! Kakor morata delavec in uslužbenec odhajati na delo pripravljena in zbrana, tako mora tudi naš otrok biti preskrbljen z vsem tistim, kar bo v šoli potreboval prvi dan. Pripravljen pa naj bo tudi sicer. Ponovite stare lanske snovi bo zelo koristila in prvi vtis, da je otrok reden in marljiv učencec, bo pozitivno vplivala na nadaljnje delo otroka v šoli. V. Š.

Se vam ne zdi, da je aktovka skoraj popolnoma izpodrinila šolsko torbo za na hrbet? Zmeraj pogosteje vidimo, da nosijo otroci šolske torbe v rokah, namesto da bi jih nosili na hrbtu. Ali je torba na hrbtu res postala že tako staromodna, da se je branijo tudi prvošolarji?

Torba z vsemi šolskimi potrebščinami pod pazduho prav gotovo vpliva na otrokovo držo. Otroci skoraj zmeraj nosijo torbo na eni strani, zato se mu tista stran rame povesi, kar opazimo tudi potem, ko otrok že odraste. Pa tudi, če otrok menja aktovko in jo nosi izmenoma enkrat pod eno, drugič pod drugo pazduho, je nevarnost, da dobi slabo držo. Zgornji del telesa zaradi teže ni dovolj zravnana, rami padeta spredaj navzdol in prsni koš zleze nekoliko skupaj. Zaradi tega pride sčasoma do motenj v dihanju. Končno tudi aktovka pod pazduho ovira gibanje rame pri hoji. Za dobro držo in za lahko pržno hojo je aktovka pod pazduho velika ovira.

Prav v prvih šolskih letih, ko otrokove kosti še niso trdne in ko je še vse telo v razvoju, je lahko šolska torba pod pazduho usodna in posledice ostanejo vse življenje. Zato naj šolska torba na hrbtu zavzema tisto mesto, ki ji gre in starši naj nikar v tem primeru ne upoštevajo otrokovih želja.

Tako bomo lahko oblekli naše najmlajše šolarje

Mlada prijateljica praktično in toplo oblečena

Lepo in praktično

Stole so še vedno moderne. In tudi praktične so. Ogrnete si jo lahko poleti zvečer, ko sedite kje na vrtu v družbi, še zlasti vam bo prišla prav sedaj, ko gre polagoma že na jesen. Stola pa seveda lahko ogrnete tudi v gledališču na bolj izreženo obliko. Po izložbah naših trgovin lahko vidite zadnje čase stole, oziroma šale tudi čenejše, za približno 1500 din jo lahko kupite. Vendar bo prav lepa štola tudi z roko pletena. V njej, še zlasti, če jo boste lepo naredile, boste imele prijeten občutek, ker je delo vaših rok, in pa — taka štola bo znatno cenejša kot pa kupljena.

Naša štola je dolga približno 180 cm brez res, široka pa 50 cm. Če je volna prav tanka, potem je potrebujete približno 17 do 20 dkg. Pletete pa na pletilnih št. 3,5. Zanjto nasuujete 125 pentilj in pletete 12 vrst samo desno tja in sem. Potem začnete pletati vzorec, razen na sedmih prvih in sedmih zadnjih pentiljih, ki jih podpletete na desno sem in nazaj grede. Ko bo štola dolga 178 cm podpletete še 12 vrst na desno sem in tja in pletenje končate. Stolo rahlo prelikajte in prišite na obeh koncih rese, 10 do 15 cm dolge.

Vzorček pletete po priloženi shemi. In sicer pomenijo znaki: znak v obliki črke V pomeni ovito petljo; črn kvadrček pomeni, da je treba podplesti tri pentlje na levo skupaj; pika pomeni dve pentlje; X pomeni, da eno pentljo spustite in jo ujamate šest vrst niže ter skočijo potegneta nitko, tako da iglo zabodete od spredaj, tako dobljeno pentljo denete na levo pletilko in jo z desno na levo podpletete. Poin trikotnik pove, da morate spu-

Zbiramo za vas ZBIRAJTE ZA NAS

Krompirjev pire bo mnogo bolj okusen in lepši za oko, če mu razen običajne količine mleka ali smetane dodamo še nekoliko jedilnega olja.

Iz ostankov pečenke lahko pripravimo mesu okusno solato. Na koščke zrezanemu mesu dodamo narezana trdo kuhana jajca, dva do tri paradiznike, nekoliko čebule, paprike, sol in poper ter vse skupaj dobro zabelimo s oljem. Če pa mesu primešamo namesto olja nekoliko majoneze, pa bomo imeli zelo okusno predjed.

Kadar lupimo vroč kuhani krompir, si navadno pomagamo tako, da ga nabodemo na vilice. Pri tem se nam krompir navadno zdrobi. Pomagamo si tako, da ga nabodemo na vilice za meso (z dvema rogljema), tako se krompir ne zdrobi.

Testa za palačinke ne smemo sladkati, ker se palačinke prav radi prismodo.

Gumijaste kopalne čepice po sezoni dobro osušimo in potresemo s smukcem. Tako preprečimo, da se ne lepijo in trgajo.

Kri mnogo lažje odstranimo iz perila, če ga namočimo v slano mrzlo vodo.

Krvavjenje iz nosu bo takoj prenehalo, če zatlačimo v nosnico vato, namočeno v limonovem soku. S. B.

SVETLE MADEŽE, ki ostanejo na mizi zaradi postavljanja vročih posod, odstranimo z mešanico olja in fino soli. Zmes pustimo nekaj časa na madežih. Nato jo odstranimo in mizo dobro posušimo.

Cenen in popolnoma neškodljiv pripomoček za odstranjevanje mastnih madežev iz tkanin in pletenin je smukec. V drogeriji ali v trgovini kupimo bel smukec za nekaj dinarjev. Smukec nam trikratno na madeže in ga lahko s prsti razmazemo. Smukec pustimo na madežu čez noč. Nato obklopo dobro skritičimo. Pri posebno trdovratnih starih madežih ponovimo ta postopek še enkrat, če ne bi že pri prvem poskusu madež izgini. Val starši še tako trdovratni madeži bodo izgini. Poizkusite! V. M.

Pečatni vosk odstranimo iz pohištva ali obete tako, da ga najprej izpraskamo nato, pa z drgnemo madež z volneno čunjo, ki jo pomakamo v spiriti.

Surovi paradizniki

Deset kilogramov zrelih paradiznikov očistimo in jih zrežemo na strožičke za meso. Strmemo jih v velik emajliran lonec, dolga 10 dkg soli in 1 dkg siličica. Tako pustimo stati paradiznike 24 ur, nato jih nalijemo v steklenice, na vrh pa nalijemo malo dobrega olja. Steklenice zamazamo z zamazki, ki jih zalijemo z voskom ali parafinom. Tako konzervirani paradizniki se zelo dobro drže, uporabljamo jih lahko za vse jedi, predvsem pa jih velja pripraviti žito, ker obdrža vse hranilne vrednosti.

prostrani. Vemo pa, da velik prostor zbujajo otroku občutek tesnotnosti in strahu. Zato je silno pomembno, da otroka večkrat pred začetkom šolskega leta peljemo v razred.

Zelo dobro je, ako otroka pred začetkom šole uvedemo v kolektiv. Kjer so otroški vrtci, so le-ti najboljši in močan kolektiv, tam se bo otrok prvokrat spoprijel s seboj. Hočeš nočeš bo v igri moral svoje interese podrežati skupnim. In ne samo to! Spoznajo bo svoje vrstnike in prva pot z njimi v šolo bo lažja.

Gorčične kumare za zimo

Pet velikih kumar olupimo, odstranimo konic, ki najbrž že greni, odstranimo peščevje in jih narežemo podolgom na prst debele rezine. Če je kumara zelo velika, jo prerežemo na polovico. Narezane kumare zložimo v porcelanasto skledo in jih osolimo ter pustimo stati 24 ur. Nato jih odcedimo, rezine zbršimo s čisto krpjo, ter jih nalijemo v pripravljen kozarec. Na nje strešemo 14 dkg sladkorja, dekagram gorčičnega semena in nekaj zrna celega popra, korenino brenarja, nekaj oljnih šalotk, zalijemo jih s trideset litra prevreline in ohlajenega kisa. Kozarec pokrijemo s krožnikom. Čez dva dni tekočino odlijemo, jo še enkrat prevremo ter ohlajeno zalijemo na kumare. Kozarec pokrijemo s celofan papirjem ali mehurjem ter zavežemo. Papir nam zdaj prav dobro nadomestila polvijni, ki ga imamo lahko za več let.

steti pentljo s pletilke. Pentlja se ujame na oviti v prvi vrsti. Iz vmesne nitke med obema pletilkama napravite novo zanko, ki jo podpletete na levo.

Vaše pletenje mora biti bolj rahlo, pletilke naj bodo debele, volna pa naj bo gladka, da bodo spuščene pentlje zdrknilo do tam, kamor je treba.

NEDONOŠENČEK

njegovo dihanje, občutljivost in druge značilnosti

(Nadaljevanje in konec)

Tudi z dihanjem si je nedonošenček navzkriž. Nekaj časa nam nepodiha, kar naenkrat pa ves pomodri, dihanje popolnoma zastane in zdi se, da bo zdaj zdaj po njem. Včasih tak napad preide sam, včasih tudi vzame otroka. Zato moramo otroka obujati k življenju. Tako obujanje pa zahteva strokovnega znanja in dojak ročnosti in veščine. Le, če smo v izrednih prilikah navezani sami nase, skušamo nedonošenčka podražiti na dihanje, ko mu napravimo tako imenovano izmenično kopol, t. j. oblijemo ga golega s hladno vodo in damo nato v toplo vodo, da se ogreje. Ta postopek ponovimo nekajkrat, dokler nam ne diha in ne postane spet rožnat. Če to ne pomaga, moramo poskusiti z umetnim dihanjem, tako da mu dvigamo ročice nad glavo in jih spuščamo zopet ob prsnem košu, ki ga s strani ob spodnjem delu tudi malo pritismo. S tem posnemamo vdih in izdih in če smo vztrajni in delamo to po 25—30 krat na minuto, nam včasih uspe rešiti otroka. Če še to ne gre, vemo lahko, da ima zdravnik zdravila, ki z njimi ob takim napadu lahko pomagajo. Zdravnik bi pa moral tedaj biti pri rokah in imeti vse pripravljeno za obujanje, ker so otrokovi trenutki pri hujšem napadu večinoma šteti.

Nasproti vsem boleznim, zlasti nalezljivim, je zelo neodporen. Nima še v krvi toliko tistih snovi, ki so naperjene proti raznim bo-

leznim, kolikor jih imajo srečnejši donošeni novorojenčki. Niti koža, niti dihalna in drugi organi niso toliko odporni, da bi se mogli postaviti v bran toliko nevarnostim, kolikor jih prei nedonošenček pri običajni negi, ki zadošča zdravemu in donošnemu novorojenčku. Dvakrat bolj je občutljiv zlasti proti prehladu. Navaden nahod je lahko zanj usoden, katar dihalnih potov preide kmalu v pljučnico, ki je v večini primerov usodna.

Tudi koža je zelo občutljiva. Če se le malo rani, če je otrok le malo obležan, se lahko skozi te ranice okuži podkožje in pride do gnojitev, ki otroka skoraj vedno poberejo.

Črevesje je občutljivo in za prebavo zelo natančno. Krvanje mleko je za nedonošenčka večinoma neprimerno. Le če je posebej prirejeno in dano v majhnih količinah, otroku ne škodi. Tudi postano in okuženo odvzeto materino mleko lahko povzroči prolive, ki so mnogo resnejši kakor pri donošnih otrocih.

Tudi v marsičem drugem se razlikuje nedonošenček od dozorelega novorojenčka. Predvsem veliko spi in je zmeraj zaspan. Komaj da odpre oči. Pilje lenobno, tjavendan in ne izraža nikakega ugodja ali neugodja pri tem, vsaj ne dotlej, dokler ne doseže ene starosti, ko bi se moral šele roditi. Preteza se, če ga razvijemo, veliko bolj leno kakor donošni otrok. Koža je po navadi bolj rdečkastomodrikasta in ta

barva ostane dalj časa kakor po rojstvu pri donošnem otroku. Kostni na glavi so manj strjene, ves je pokrit z nekakim puhom, če pogledamo prste, vidimo, da večinoma konci nohtov ne dosežajo prstnih jagodic. Pri deklicah kaže spolovilo razliko v tem, da njega notranje ustne štrle iznad sunanjih. Pri dečkih je spolovilo drobno, kakor okrnjeno. Izraz obraza je včasih nekam čuden: glavica je lahko taka, kakor pri kakih punčici za igranje: okrogla, skoraj vedno lepa in ne iznakažena, kot po porodu donošnih, kjer se je zmaličila zaradi pritiskov na porodnih potih; izraz obraza je nekam navihano igračkast, kar zlasti razveseljuje starše, ki mislijo, da je to lepo. So pa drugi nedonošenčki, ki imajo potegnen in starjav obraz, da pravijo srečni starši, češ, kako modri so že pri tej starosti.

Tudi bodočnost nedonošenčkov in njihovi izgledi za obstanek so večinoma drugačni od donošnih otrok. Predvsem prei nedonošenčkom bledica zaradi malokrvnosti in ogrožajo jih mehke kosti. Zato morajo biti nedonošenčki tako hranjeni in negovani, da do tega sploh ne pride ali da se to zelo omeji. Vendar pa potegne kljub vsemu nekaj nedonošenčkov v življenje dalje slamico, nikakor se jim ne vidi, da so padli kot na pol zrel plod z veje, razvijajo se povsem dobro in tudi z razumom dosežejo lahko isto ali več kot donošni. In res jim ne hodi nič čez pot, da so pripravljeno toliko mlajši, kolikor so

se prezgodaj rodili. Oni pa, ki so potegnili krajšo slamico, so zmeraj bolehnih, slabotnih, bledičnih, jezovitih in si utirajo življenjsko pot vedno ob nekaki opori in ob poskoku onih, ki jim jo bližijo in gladijo. Pa jih še kljub vsemu po navadi pobere prvi mrzlejši piš. Zato je razumljivo, če raztolmačimo staršem, ki jih je nedonošenček prehitel v njihovih računih, kakšna bi bila usoda njihovega nezrelega ploda, če jim ta odmrje, da se dajo prej potolažiti, kakor če jim usoda vzame zorelega, lepo razvitega otroka, ki bi bil velikega življenja zmožen.

Nasteli smo nedonošenčkove značilnosti in razlike nasproti donošnemu novorojenčku. Mislimo, da je razvidno, da je nega nedonošenčka doma zelo težavna. Zato večinoma negujemo in skušamo vzrediti nedonošenčka danes po zavodih, kjer imamo vse potrebne priprave za dobro vzrejo in odstranjevanje vseh nevšečnosti in nepredvidenih težav, ki so pri vzreji pogoste. V zavod pa oddamo nedonošenčka takoj po rojstvu, ne da čakamo doma, ali bo šlo ali ne. Prinesemo ga skrbno zavitega in ogrevanega s steklenicami s toplo vodo, kar v rokah, toplo prižetega k sebi ali v dobro zaprtem vozičku. Če vprašamo v takih zavodih, ali bo kaj z otrokom ali nič, bodo tam zelo previdni z izjavo. Rekli bodo, da naj otrok živi malo na poizkušnjo, vsaj da doseže 2½—3 kg, potem se bo dalo kaj gotovega reči o otrokovi bodočnosti. In tako je tudi res.

skop glasbeno šolo, kamor se je vpisalo nad 140 gojencev, potem človek misli, da starši dela vrtca ne poznajo ali pa ga podcenjujejo. Mesečno 500 din je lep denar. Za pozitivno in vestransko oblikovanje našega otroka pa moramo prenesti vse žrtve in nam tudi ta ne sme biti preveč. S.

Vrt v septembru

Izkopani krompir pustimo na platanem, da se nekoliko osuši, šele potem ga spravimo v shrambo. Vse razpokane zeljne glave porežemo in jih zrežemo v kislje zelje. Okrog 15. septembra posejemo drugi obrok zimeke solate, špinato in motovilca. Eadivlje vzememo le toliko, kolikor jo sproti porabimo. Zelenjad za ozimljenje pustimo rasti in zoreti, ob suši pa jo izdatno zalivajmo. Rebarbaro in dišavnice lahko še delimo in presajamo. V sadovjaku lahko pritelj obratir srednje pozne sorte jabolka in hršk. Ker je letos razmeroma malo sadja, bomo obratili s posebno skrbjo, da bo čim več plodov ostalo

zdravih. Samo zdravo in nepoškodovano sadje se v shrambi dobro in dolgo drži. Čeplje in slive pustimo kolikor mogoče dolgo na drevesu, da bodo slajše in okusnejše. Pregledno temeljito sadovnjak in še zdaj naročimo potrebna drevesca in grmičje. Kdor prej naroči, boljše dobi! Vse odpadle plodove, ki se črvi, poškodovani in napadani od boleznih, pobereimo in uporabimo v gospodinjstvu, ali jih pa kako drugače uničimo. Na njih se skriva milijone nezorelih trosov mamilije, ki bodo v prihodnjem letu okužili rastoče plodove. Kjer je spomladaj močno razsajal zimski pedic, naj si že zdaj prikrbijo lepljive pasove, da bodo po prvem mrazu lahko s njimi opasali čestajeva drevesa. Lepljive pasove lahko napravimo sami iz močnega papirja in gosenčjega lepila. Pri spravljanju solja pasimo na gomoljaste odelitve na koronarnem vrstu, kjer se skrivajo hitna kapusovega kljunotaja. Sploh je najbolje, da koceneje sproti izravamo in sežemo. Še vedno moramo pridno uničevati gosenice kapusovega belina in koloradskega brošča. Večkrat lahko vidimo, kako koloradski brošč nemoteno leze po krompirju, ki ga spravlja v klet, pa mu nič ne stori nič zalega. Res je, da nam letos ne more več do živega, prepičani pa smo lahko, da bodo ti nedolžni kroščki v prihodnjih letih postali pogubonosni škodljivci, ki jim morda ne bomo več kos. Prav tako je s plevelom, ki ga je treba odstranjevati vse do pozne jeseni. Kmalu se bo zlasti na vrtnih stezah pojavila enoletna latovka z zelo kratko razvojno dobo. Če v nekaj tednih doraste, cveti in semeni. Ako je ne odstranjujemo sproti, se tako razmnoži, da je več let ne moremo zatreti.

Na okrasnem delu vrta lahko v ugodnem vremenu nadaljujemo presajanje trajnic pa tudi dvoletnice moramo pravočasno posaditi na gredice in obročke. Skalnjak še enkrat temeljito očistimo, posadimo nanj razne čebulnice in preredimo bobotne naskalne rastline. M. Ogorevc

Brezskrbni otroci

SPORT IN TELESNA VZGOJA

NEPRICAKOVAN NEUSPEH JUGOSLOVANSKIH VESLAČEV NA BLEDU

Po 6 finalistov: Rusi in Nemci

Od evropskih prvakov je izločen le romunski četverec brez krmarja — Perica Vlašič edini v finalu

BLED, 1. sept. — Danes je bilo na Bledu vse tako kot večeraj. Vreme je bilo lepo, posadke razpoložene za boj, gledalcev pa znova zelo malo. Razlika je bila v tem, da so bile borbe danes močnejše, bolj zagrizenosti kot večeraj. Povsem razumljivo — kajti kdor danes ni uspel, ta se je končno veljavno moral sprizgajati z dejstvom, da na letošnjem evropskem prvenstvu ne bo dosegel želenega uspeha.

V dopoldanskih disciplinah četvercev s krmarjem, dvojcev brez krmarja in skifu ni bilo večjih presenečenj. Večina favoritov je zmagala. Jugoslovija pa je z Vlašičem naposled le dobila prvega finalista. Sicer pa podrobno.

Finalisti v četvercu s krmarjem so torej: FINSKA, ITALIJA, DANSKA, NEMCIJA, SZ IN ŠVEDSKA. Najresnejši favoriti za prvo mesto so Finci, Italijani in Rusi.

Uvrstila v finale. V prvi skupini sta bila mnogo boljše od ostalih svica in Francija, v drugi skupini pa smo pričakovali tudi bolj med podkramarji. Belgija, CSR in Jugoslovija. Na prvih metrih proge je res kazalo, da bo od tega boja prišlo, kasneje pa je naš double-scull zelo popustil in so ga prehiteli tudi Finci.

Rezultati

SKIF I. SKUPINA: Romunija 7:31,1, Italija 7:31,2, Velika Britanija 7:31,3, Francija 7:35,0, II. SKUPINA: Jugoslovija 7:33,0, Nizozemska 7:40,7, Belgija 7:54,3, Bolgarija 8:12,1, Avstrija 8:36,5, III. SKUPINA: Avstrija 7:38,8, Madžarska 7:48,2, CSR 7:56,8, Danska 8:06,0, Finska je odstopila.

DVOJEC BREZ KRMARJA

V vseh treh repesajih so bile borbe do cilja napete. Zelo izenačena je bila zasedba v prvi skupini. Angličani in Švicarji so se ves čas menjavali v vodstvu, naposled pa je oba čolna prehitela Belgija ki je tako postala finalist. Uspeh Belgijcev ni presenečenje, saj so bili na lanskem evropskem prvenstvu drugi.

OSMEREC

Se zadnji Jugoslovijan je spaval po vodi pri osmercih. Naša posadka ni bila slabša le od Francozov, marveč tudi od Dancev.

Brzovajke

ZURICH, 1. sept. (Reuter). Na nogometnem turnirju letošnjih olimpijskih iger v Melbournu bo Jugoslovija prvo tekmo igrala z reprezentanco ZDA.

CETVEREC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 6:52,2, Madžarska 6:55,2, Švicija 7:05,5, Grčija 7:09,3, II. SKUPINA: SZ 6:56,4, Jugoslovija 7:09,5, Norveška 7:20,4, Turčija 7:30,6, III. SKUPINA: Švedska 6:54,1, Romunija 6:57,1, Francija 6:58,5.

DVOJEC BREZ KRMARJA

I. SKUPINA: Romunija 7:29,7, Velika Britanija 7:25,1, Švicija 7:30,2, Francija 7:41,9, II. SKUPINA: Danska 7:22,9, Madžarska 7:23,5, Jugoslovija 7:33,0, III. SKUPINA: Italija 7:17,7, Nemčija 7:21,6, Poljska 7:27,6.

NEUSPEH JUGOSLOVANOV

Od Jugoslovijanov se je v finalu uvrstila le Perica Vlašič v skifu. Kaj takega si pač nismo obetali. Računali smo z dvema in celo tremi ali štirim finalisti. Pokazalo se je, da so posadke drugih držav prišle na Bled odlično pripravljene, kar je imelo za posledico, da so Jugoslovijanci čolna dosegli slabša mesta, kot je bilo pričakovati.

SEATL, 1. sept. (AP). V Seattlu (država Washington) je Harry Matthews po ločkah premagal bivšega svetovnega prvaka težke kategorije Ezzarda Charlesa. Dvojbo je bil v desetih urah.

DVOJEC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 7:41,1, Italija 7:49,2, Bolgarija 8:20,2, Turčija 8:29,0, II. SKUPINA: Poljska 7:47,0, Belgija 7:50,9, Danska 7:57,3, Nizozemska 8:07,1, Grčija je odstopila, III. SKUPINA: Madžarska 7:51,3, SZ 7:53,0, Francija 8:00,5, Jugoslovija 8:01,5.

DVOJEC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 7:41,1, Italija 7:49,2, Bolgarija 8:20,2, Turčija 8:29,0, II. SKUPINA: Poljska 7:47,0, Belgija 7:50,9, Danska 7:57,3, Nizozemska 8:07,1, Grčija je odstopila, III. SKUPINA: Madžarska 7:51,3, SZ 7:53,0, Francija 8:00,5, Jugoslovija 8:01,5.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

BSK : Lokomotiva 2:1

DOUBLE-SCULL

I. SKUPINA: Švicija 7:12,2, Francija 7:13,9, Danska 7:15,5, Madžarska 7:25,9, II. SKUPINA: Belgija 7:07,3, CSR 7:12,6, Finska 7:15,8, Jugoslovija 7:19,7, Turčija 7:51,3.

DVOJEC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 7:41,1, Italija 7:49,2, Bolgarija 8:20,2, Turčija 8:29,0, II. SKUPINA: Poljska 7:47,0, Belgija 7:50,9, Danska 7:57,3, Nizozemska 8:07,1, Grčija je odstopila, III. SKUPINA: Madžarska 7:51,3, SZ 7:53,0, Francija 8:00,5, Jugoslovija 8:01,5.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

CETVEREC BREZ KRMARJA

I. SKUPINA: Madžarska 6:46,2, Danska 6:51,6, Jugoslovija 6:55,9, Belgija 7:13,8, II. SKUPINA: Francija 6:46,7, Švicija 6:49,7, Finska je odstopila, III. SKUPINA: Nemčija 6:55,3, Romunija 6:55,3, Norveška 7:11,1.

CETVEREC BREZ KRMARJA

I. SKUPINA: Madžarska 6:46,2, Danska 6:51,6, Jugoslovija 6:55,9, Belgija 7:13,8, II. SKUPINA: Francija 6:46,7, Švicija 6:49,7, Finska je odstopila, III. SKUPINA: Nemčija 6:55,3, Romunija 6:55,3, Norveška 7:11,1.

DOUBLE-SCULL

I. SKUPINA: Švicija 7:12,2, Francija 7:13,9, Danska 7:15,5, Madžarska 7:25,9, II. SKUPINA: Belgija 7:07,3, CSR 7:12,6, Finska 7:15,8, Jugoslovija 7:19,7, Turčija 7:51,3.

DOUBLE-SCULL

I. SKUPINA: Švicija 7:12,2, Francija 7:13,9, Danska 7:15,5, Madžarska 7:25,9, II. SKUPINA: Belgija 7:07,3, CSR 7:12,6, Finska 7:15,8, Jugoslovija 7:19,7, Turčija 7:51,3.

SAHOVSKA OLIMPIADA V MOSKVI

Naši igrajo v I. kolu z Dansko

Moskva, 1. sept. Sinoči je bila v Moskvi svečano odprta XII. sahovska olimpiada. Po pozdravnih govorih je bil umetniški program, v katerem so sodelovali znani ruski umetniki.

DVOJEC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 7:41,1, Italija 7:49,2, Bolgarija 8:20,2, Turčija 8:29,0, II. SKUPINA: Poljska 7:47,0, Belgija 7:50,9, Danska 7:57,3, Nizozemska 8:07,1, Grčija je odstopila, III. SKUPINA: Madžarska 7:51,3, SZ 7:53,0, Francija 8:00,5, Jugoslovija 8:01,5.

DVOJEC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 7:41,1, Italija 7:49,2, Bolgarija 8:20,2, Turčija 8:29,0, II. SKUPINA: Poljska 7:47,0, Belgija 7:50,9, Danska 7:57,3, Nizozemska 8:07,1, Grčija je odstopila, III. SKUPINA: Madžarska 7:51,3, SZ 7:53,0, Francija 8:00,5, Jugoslovija 8:01,5.

DVOJEC S KRMARJEM

I. SKUPINA: Nemčija 7:41,1, Italija 7:49,2, Bolgarija 8:20,2, Turčija 8:29,0, II. SKUPINA: Poljska 7:47,0, Belgija 7:50,9, Danska 7:57,3, Nizozemska 8:07,1, Grčija je odstopila, III. SKUPINA: Madžarska 7:51,3, SZ 7:53,0, Francija 8:00,5, Jugoslovija 8:01,5.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

OSMEREC

I. SKUPINA: Francija 6:15,0, Danska 6:22,7, Jugoslovija 6:26,4, Grčija 6:33,7, II. SKUPINA: CSR 6:24, 6, Švedska 6:25,0, Romunija 6:25,6, Velika Britanija 6:32,3, III. SKUPINA: Nemčija 6:32,8, Finska 6:36,5, Švicija 6:42,4.

DNEVNE NOVICE

OPOROŽILO GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM, USTANOVAM IN DELODAJALCEM

Z uvedbo zdravstvenih izkaznic se je spremenil tudi način izkazovanja podatkov o plači za obtele zavarovanja zavarovanih za socialno zavarovanje, da bi ti mogli pravočasno in pravilno izračunati nadomestilo plače, ki gre v njihovo breme. Podatke o plači, ki so se preje sporočali zavodu, je na bolniškem listu, je sedaj treba sporočiti posebej na »Evidenčni list«, ki ga je treba odposlati zavodu takoj, najpozneje pa v treh dneh, ko zavezanec prispeva izve za deložnostno zavarovanja, za katero gre nadomestilo plače v celoti ali tudi le deloma na račun socialnega zavarovanja. Opozarjamo, da zavezanec prispeva na to dolžnost, ker je bilo v zadnjem času že več primerov, da zavarovanci niso prejeli pravočasno nadomestila plače ob bolniški samo zato, ker je zavezanec prispeva na to dolžnost pozabil, čeprav je bil ob izdaji izkaznic na to izrecno opozorjen. Zavodi bodo primorani odslej take primere predlagati v kaznovanje zaradi prekrška. Obrazec »Evidenčni list« (obr. JR - Evid. list - preje RZ-62) je sedaj založilo podjetje »Jugokrem« in ga je mogoče dobiti tudi v vseh trgovinah s papirjem, kjer so se doslej prodajali bolniški listi. Isto podjetje je založilo tudi obrazce za »Prijava zavarovanja« (obr. JR - preje RZ-30) in »Prijava o spremembi« (preje obr. RZ-31). Tudi te obrazce je sedaj mogoče dobiti v vseh trgovinah, ki prodajajo tiskovine. — Republiški zavod za socialno zavarovanje in Ljubljani

OPOROŽILO UPOKOJENCEM

Opazujemo vse upokojenke, ki se niso dvignili zdravstvenih izkaznic za sebe in za svoje družinske člane, da se tako izkaznejo na pristojno podružnico Društva upokojenec oz. na najbližji zavod za socialno zavarovanje zaradi prevzema izkaznic, ker v bodoče ne bo več mogoče uveljavljati zdravstvenega varstva z bolniškim listom, temveč samo z zdravstvenimi izkaznicami in z odzokom zadnje pokojniške nakaznice. Upokojenec, ki se ne zgleda pri zdravniškem brez izkaznic, bo moral ordinacijo plačati sam. Če zavod za kakega družinskega člana ni izdal zdravstvene izkaznice, ker ni imel zanj podatkov, naj upokojenec za tega člana takoj predloži »Prijava družinskih članov za zdravstveno izkaznico« (obr. RZ-212). Tiskovine in vse potrebne informacije se dobijo pri vseh okrajnih zavodih za socialno zavarovanje in njihovih podružnicah oziroma izpostavah oz. pri pristojnih podružnicah Društva upokojenec. — Republiški zavod za socialno zavarovanje in Ljubljani

OPOROŽILO GOSPODARSKIM ORGANIZACIJAM, UST

ŠOLSTVO

Opozorilo za absolvente srednjih šol. Svet za šolstvo LRS posovno vabi absolvente srednjih šol, ki imajo vestelje za učiteljski poklic, da se prijavijo za vpis v peti letnik učiteljskega študija v primeru zadostnega števila prijav odprtih mest abiturientski oddelki. Absolventi srednjih šol bodo obiskovali pedagoške srednje predmetov, iz katerih bodo ob koncu šolskega leta opravljali dopolnilni diplomski izpiti in tem pridobili kvalifikacijo za učiteljsko službo. Intenzivno naj takoj (najkasneje pa do 10. sept.) pošljejo svetu za šolstvo LRS v Ljubljani, Zupancičeva ul. 5, kolkovane prošnje za sprejem. Prošnji naj priložijo v overjenih prepisih zadnje šolsko spričevalo in spričevalo o maturi oziroma o diplomskem izpitu, razen tega pa še kratek življenjepis, mnenje mlaidske organizacije in dopisnico s svojimi naslovom. — Sekretariat sveta za šolstvo LRS.

Ravnateljstvo Gozdarske srednje šole sporoča, da bodo popravni, razredni in popravnici izpiti diplomskih izpiti za dijake redne šole in za tečajnike pripravilnega tečaja dne 14. in 15. septembra 1956 ob 7.30. Podrobni razpored izpiti je objavljen na oglasni deski. Redni pouk za redne dijake in tečajnike bo 17. septembra. Vsi dijaki Gozdarske srednje šole, ki so vložili prošnje za sprejem v dom so sprejeti, če niso dobili pisemne odklonitve. V domu naj se objavijo najpozneje 16. septembra. Ob vstopu se plača oskrbnina za en mesec vnaprej in 500 din vpisnine.

Ravnateljstvo Na gimnaziji Kamnik se bo začel redni pouk v šol. letu 1956/57 z otvoritveno slovesnostjo, 5. sept. ob 9. uri v veliki dvorani kulturnega doma. Po slovesnosti bo objavljen šolski red, razvrstitev dijakov in urniki.

Glasbena šola v Mostah razglašala: Izpiti v jesenskem roku bodo 3. in 4. sprejemni izpiti 3. in 6. vpisovanje pa 7. in 8. sept. Na razglasni deski je objavljen novi Pravidnik o višini denarnega prispevka za pouk. V sredo 5. sept. ob 17. uri rodiljski sestanke.

Na administrativni šoli v Ljubljani se bo začel redni pouk v sredo, 5. sept. Dijaki-inje prvega razreda se zberejo v šoli ob 8. uri, drugega razreda pa ob 10. uri dopoldne.

Sola za tuje jezike Ljudske univerze v Ljubljani obveščata, da bo vpisovanje v tečajje tujih jezikov za šolsko leto 1956/57 od 1. do 18. septembra vsak dan od 8. do 12. in od 17. do 19. ure v pisarni ljudske univerze, Canarjeva c. 5/III, soba 143. — Vpišete se lahko v tečajje angleškega, češkega, francoskega, italijanskega, nemškega, ruskega in španskega jezika ter tudi v tečajje esperanta.

Glasbena šola SKUD »Tine Rožanec« v Ljubljani Trg OF (Masarykova cesta) Dom železničarjev. — Vpisovanje v glasbeno šolo bo od 10. do 15. septembra vsakokrat med 10. in 12. ter med 17. in 19. uro. Ponečevli bomo klavir, harmoniko, violino, kitaro, pihala in trobila. Vpis je v društveni pisarni 1. Domu I. nadstropje. Začetek pouka 1. oktobra 1956.

GLASBENA SOLA LJUBLJANA-CENTER sporoča, da bo vpisovanje 5. in 6. septembra. — Sprejemni izpiti bodo 7. septembra za sprejem učencev v prve razrede. Vpisovanje teh učencev bo 8. septembra. — Pričetek pouka 10. septembra. Podrobnosti na šolski oglasni deski. — Ravnateljstvo.

ZBOROVODSKA SOLA (na Glasbeni šoli Ljubljana-Center, Vegova ul. 7) opozarja DEP Svobode in prosvetna društva, da bo vpisovanje v I. letnik Zborovodske šole v šolskem letu 1956/57 dne 17. septembra 1956.

Zborovodska šola vzgaja amaterske zborovodje za vodstvo šolskih ali ljudskoprosvetnih zborov in je namenjena predvsem tistim, ki se želijo razen svojega osnovnega poklica usposobiti še v zborovodstvu. Šola je primerna za dijake glasbenih šol, srednjih šol, univerze in strokovnih šol, ki bi radi po končanem šolanju vodili pevске zore in za kandidate, ki jih stipendirajo razna podjetja, občinski ljudski odbori in okraj, da bi vodili pozneje njihove pevске zore. Šolanje traja tri leta. Predmetnik vsebuje: fiziologijo in fonetiko, teorijo in solfeggio, harmonijo in kontrpunkt, glasovno izobrazbo, klavir, oblikoslovske in glasbeno zgodovinske spoznavanje pevске literature, deklamacije, metodiko zborovodstva in dirigriranje ter udejstvovanje v pevskem zboru. V I. letniku je predpisanih 13 ur, v II. 13 ur in v III. letniku 14 ur pouka tedensko.

Pogoji za sprejem so: dovršena mutacija in večletno prepevanje v zboru. Za kandidate, ki so kak predmet že absolvirali, so dovoljene olajšave. Za sprejem v šolo mora vsak kandidat vložiti prošnjo, iz katere naj bo razvidno:

1. Ime in priimek, rojstni podatki in poklic;
2. Kratak življenjepis, v katerem je treba opisati življenje prosilca, odnosno staršev od 1941. leta dalje in njihovo zaposlitev ter število neprebrljenih članov družine;
3. Kdo pošilja prosilca in Zborovodska šola (Svoboda, prosvetno društvo, podjetje, občina itd.) in ali že deluje v kakem zboru;
4. Priporočilo občinskega odbora SZDL.

Prošnje za sprejem je treba vložiti do 18. septembra 1956 v pisarno Glasbene šole Ljubljana-Center, Vegova ul. 7.

S tem pozivamo zlasti Svobode in prosvetna društva ter druga, da se poslužijo te šole in pošljejo primerne kandidate. Vse ostale podrobnosti daje šolska pisarna.

VESTI IZ KRANJA

»STORZIC«: ob 8.30 ameriški barvni film »Peter Pan«. Ob 10. ameriški barvni film »San Antonio«. V glavni vlogi Errol Flynn in Alexis Smith. Ob 14. ameriški risani barvni film »Peter Pan«. O. 18. in 20. ameriški barvni film »San Antonio«.

Z JESENIC IN OKOLICE

»RADIO«: francoski barvni film »Obsedenost«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10 dopoldne matineja italijanskega filma.

»PLAVŽ«: francosko italijanski film »Therese Raquin«. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10.30 matineja mladinskega filma.

GLEDALISKA

Mestno gledališče Ljubljana (Gledališka pasaja) bo začelo s predsezono v soboto, 8. septembra. Na sporedu bo ponovitev Skvarkinove komedije »Tuje dete«. Vstopnice za sobotno in nedeljsko predstavo bodo v prodaji od petka dalje.

KONCERTI

Koncertna direkcija Slovenije bo od ponedeljka, 10. sept. dalje, sprejemala abonente za sbele in »modric« abonma. Pogoji in podrobnosti sporedu prihodnje koncertne sezone so interesentom brezplačno na razpolago v Koncertni direkciji (od 10. do 12. ure) in v Knjižarni muzikalij.

PREDAVANJA

Slovensko kemijsko društvo in Fizikalni inštitut »Jožef Stefan« obveščata, da bo predaval prof. E. V. Schulz s temo: Kinetika polimerizacije koncentriranih sistemih. Predavanje bo v torek, 4. sept. t. l. ob 12.15 v predavalnici Fizikalnega inštituta »Jožef Stefan«, Jamova 55.

OVEN mlini prašek neguje in varuje Vaše perilo!

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna: Nedelja, 2. sept. lekarna »Tabor«. Trg revolucije 3. Ponedeljek, 3. sept. lekarna »Melje«, Meljska cesta 2.

KINO

»PARTIZAN«: ameriški film »Trinajsta ura«.

»UDARNIK«: poljski film »Pokoljenje«.

CELJSKE VESTI

CELJSKO GLEDALISKO

Nedelja, 2. sept. 1956 ob 20: Fonvizin: »Brigadir«. Gostovanje v Laškem.

KINO

»UNION«: ameriški barvni film »Poslednji sem videl Pariz«.

»METROPOL«: jugoslovanski film »Pod simnjo«.

IZ ZALCA

Ameriški film »Ona išče treščo«. Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi John Wayne in Jean Arthur.

IZ ROGAŠKE SLATINE

Madžarski barvni film »Glavo kvišku«. Predstavi ob 17 in 20.

IZ MURSKE SOBOTE

»PARK«: ameriški barvni film »Fant iz Oklahome«. V glavni vlogi Bill Rodgers in Nancy Olson.

VESTI IZ TREBOVELJ

»SVOBODA-TRBOVLJE«: ruski barvni film »Cvrček«.

Z BLEDA

Ameriški barvni film »Destry«. Predstave ob 14, 16, 18 in 20.30. V glavni vlogi Audie Murphy, Mari Blanchard, Lyle Bettger, Lori Nelson in Thomas Mitchell.

IZ DOMŽAL

Ameriški barvni film »Neumni uspeh«. Predstave ob 16, 18 in 20.

KINEMATOGRAFI PREDVAJAJO

KINO »UNION«

Italijanski barvni film

»SCAMPOLO 53«

Tednik F. N. Predstave ob 16, 17, 19 in 21. Ob 10 matineja istega filma. V glavni vlogi Maria Fiore in Henri Vidal. Prodaja vstopnic od 9-11, ter od 14 dalje.

KINO »SOČA«

Ameriški film

»Dekle z dežele«

Predstave ob 16, 18 in 20. V glavni vlogi Bing Crosby, Grace Kelly in William Holden. Prodaja vstopnic od 9-11 ter od 14 dalje.

KINO »KOMUNA«

Jugoslovanski film »Solaja«. Tednik F. N. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Ob 16 je matineja istega filma. V glavni vlogi Milivoj Zivanović in Rade Marković.

KINO »LITOSTROJ«

Ameriški film »Divji veter«. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom prve predstave. Danes zadnjikrat!

MLADINSKI KINO LM, Kotnikova 8: zaprti!

KINO »VIC«

Ameriški film »Tarzanova jeza«. Predstavi ob 15 in 17. Ob 19 in 21 jugoslov. film »Slab denar«. Predstave ob 19 in 21. Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 9-11 in od 14 dalje.

KINO »SLOGA«

Ameriški film »Kleje divljine«. Predstave ob 16, 17, 19 in 21. Ob 10 je matineja istega filma. V glavni vlogi Clark Gable.

LETNI KINO »BEŽIGRAD«

Ameriški film »Tarzanova jeza«. Predstava ob 20. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«

Francoski barvni film

»Imel sem sedem hčera«

V glavni vlogi Maurice Chevalier, Della Scala in Paolo Stoppa. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

KINO »ŠIŠKA«

Ameriški barvni film

Ujetnik dvorca Zenda

V glavni vlogi: Stewart Granger in Deborah Kerr. Predstave ob 16 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje.

Poročili so se v Ljubljani

v soboto, 1. septembra:

avtoki. Rajko Petrovič in del. Antonija Debeljak, kovinost. Frank Kuleto in gosp. pom. Stefanija Frece, krojač. Vincenc Frantar in krojačica. Jožefa Štregar, mizar, pom. Janez Semlak in uslužbenka Marija Podiesnik, keramik Stanko Novak in delavka Jožefa Nartnik, trg. pom. Edvard Kocalje in učiteljica Cvetka Vertin, revizor OLO Janez Lavrenčič in abs. sred. (ekonom. šole Ljudmila Goršič, študent Leon Mohar in učiteljica Marija Jenko, računovodja Vladimir Marhovič in natakarica Pavla Marjanovič, delavec Ivan Greb in delavka Zofija Svarc, ortoped Viktor Koplje in nameščenska Marija Mlakar, univ. asistent Ignacij Vojak in abs. zoologije Breda Cajhen, novinar Jaroslav Leskovec in nameščenska Vida Cajhen, stroj. tehnik Branko Gostinčar in nameščenska Marija Primožič, častar Ignacij Brodnik in poljedelka Marija Novljan, elektrotehnik Janez Kadžnik in krojačica Danica Godina, uradnik Strubej Franc in uradnica Vozemlje Vida.

Obvestilo čebelarjem

V času od 25.-30. avg. so nam poročale o upadku tehnicne kontrolnih papjev naslednje gozdne opazovalnice: Rakok, Preserje, Fara ob Kolpi, Ribnica na P., Lovrene na P.

O donosih so nam poročale postaje: Ravberkomanda od 25. do 30. (do 0,80 kg), Rakitna 27. sept. (0,40 kg), Iška 26. do 28. (0,10 do 0,60 kg), Jurka vas 26. do 28. (0,25 do 0,95 kg), Smartno na P. 26. do 28. (0,35 do 0,70 kg na dan). — Kmetijski inštitut Slovenije, Ljubljana

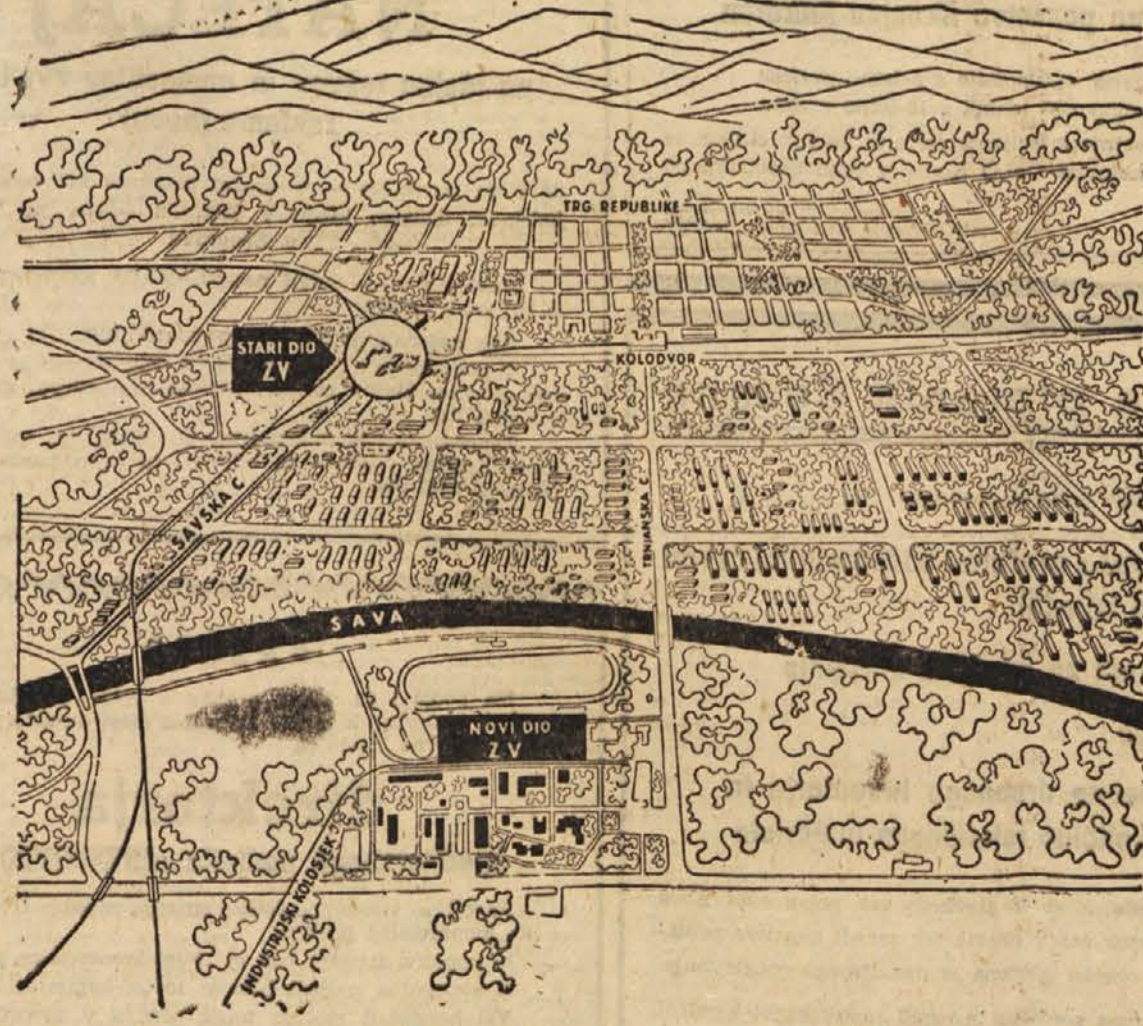
RADIO LJUBLJANA

Sporočila za nedeljo, 2. septembra 6.00-7.00 Veselje in poskočanje z nedeljsko jutro — 7.15 Reklame — 7.30 Radijski koledar in priraditve dneva — 7.35 Zabavne melodije — 8.00 Otroška predstava — dr. Jan Melik-Emil Smašek: Zogica-Nogica (radijska igra) — 8.30 Pisanja vsta slovenskih narodnih pesmi — 9.30. Po pomlito tovaršij — Martel-Slava Cvetki: Pod našo zastavo — 10.00 Nedeljski simfonični koncert — Josef Haydn: Simfonija št. 94 v G-duru, imenovana »Z udarcem po pavkahu« — Edvard Lalo: Koncert za čelo in orkester — Edvard Grieg: Peer Gynt, suita št. 2 — Franz Liszt: Orfej, simfonična pesnitev — 11.15 Oddaja za Beneške Slovence — 11.35 Ljubka glasba — 12.00 Pogovor s poslušalci — 12.10 Opoldanski glasbeni spored — 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 13.30 Oddaja za našo vas — 14.15 Zeleni ste — poslušajte! — 15.30 Prenos s evropskega prvenstva v veslanju na Bledu — 17.40 Orkestralna glasba — 18.00 Radijska igra — Kleist: Razbiti vrč — 18.55 Glasbena medigra — 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame — 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Večerni operni spored — 21.00 Športna poročila — 21.10 Prenos reportaže s evropskega prvenstva v veslanju na Bledu — 21.25 Ritmi in melodije — 22.15-23.00 Nočni koncert — Johann Christian Bach: Koncert za viole in orkester v c-molu — Uroš Krek: Simfonietta — 22.15-23.00 UKV program: Plesna glasba

Obiščite ZAGREBŠKI VELESEJEM

ENAINPETDESETI MEDNARODNI

OD 7. DO 20. SEPT. 1956

ZAGREBŠKI VELESEJEM 1956

JE NA NOVEM IN STAREM DELU ZAGREBSKEGA VELESEJMA

NOVI DEL ZAGREBSKEGA VELESEJMA

JE ZGRAJEN NA POVRŠINI 370.000 m² NA DESNI OBALI SAVE

VELIKI REPREZENTATIVNI PAVILJONI CELE VRSTE DRŽAV

18 MODERNIH RAZSTAVNIH PAVILJONOV IN SERVISNIH SEJEMSKIH OBJEKTOV

ZGRAJENI RAZSTAVNI PROSTORI NA NOVEM ZAGREBSKEM VELESEJMU TRIKAT VEČJI OD DOSEDANJIH

NENEHEN IN UDOBEN PROMET MED NOVIM IN STARIM DELOM SEJMA

PREVOZ JE VKLJUČEN V CENO VSTOPNICE

POSEBNE ZNIZANE VSTOPNICE ZA SKUPINSKE OBISKE

Obiskovalci velesejma imajo na vseh jugoslovanskih železnicah 50 % popust

ZAGREBŠKI VELESEJEM 1956: 1483 RAZSTAVLJAVCEV • 7292 IZDELKOV • SODELUJE 26 DRŽAV IZ EVROPE, AZIJE, AMERIKE IN AFRIKE

ZA ČAS SEJMA VELIK MEDNARODNI KULTURNI IN ŠPORTNI PROGRAM

MEDNARODNE ATRAKCIJE, CIRKUSI, VARIETEJI, LUNAPARKI ITD.

ZA ZAGOTOVITEV BIVANJA IN NASTANITVE V ZAGREBU SE OBRNITE NA »URED ZA SMJEŠTAJ«, KI VAM BO TAKOJ POTRDIL REZERVACIJE

RAZGLAS

Komisija za razpis direktorskih mest občinskega ljudskega odbora Hrpelje razpisuje na podlagi 89. in 90. čl. uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti (Ur. list FLRJ 51-224/53) v zvezi z 10. členom zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list FLRJ št. 34-371/55)

mesto direktorja

TOVARNE STEKLENE GALANTERIJE — HRPELJE

Pogoj: Ing. kemije ali diplomirani ekonomist z najmanj 3-letno prakso v vodstvu podjetja ali pa 6-letno prakso na vodilnem položaju oz. vodstvu podjetij.

Ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve in dokazilom o strokovni kvalifikaciji dostavite na Občinski ljudski odbor Hrpelje — komisija za razpis direktorskih mest — najpozneje do 8. septembra 1956.

Plača po tarifnem pravilniku ali po dogovoru.

3312

Gradbenega tehnika ali inženirja

s pooblastilom sprejmemo za MESTO ŠEFA gradbišča

Samsko stanovanje zagotovljeno. — Nastop službe s 1. novembrom. Vloge z izčrpnim življenjepisom pošljite na GP »GRADBENIK«, IZOLA.

3257

RAZGLAS

Tovarna steklene galanterije Hrpelje

razpisuje na podlagi 95. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti (Uradni list FLRJ št. 51-424/53) mesto

komercialista

Pogoj: Popolna srednja šolska izobrazba in najmanj pet let prakse v komercialnih poslih.

Ponudbe dostavite Tovarni steklene galanterije Hrpelje z opisom dosedanje zaposlitve in z dokazom o strokovni kvalifikaciji najpozneje do 10. septembra 1956. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Plača po tarifnem pravilniku.

3314

»L E K«

tovarna farmacevtskih in kemičnih proizvodov — Ljubljana, Celovška 135

proda

večje količine drobne embalaže

in sicer: steklenice od 10 do 8000 gr v rjavem in belem steklu, bakelitne zamaške z navojem, plutovinaste zamaške, vložke in steklene fiole v raznih dimenzijah, prevlečene škatlice iz lepene in vrečke iz pergamin papirja razne velikosti.

Našteta embalaža je interesantna na vpogled vsak dan, razen nedelje, od 8. do 12. ure.

Dopisujte v naš list!

UPRAVA SGP »KRAŠKI ZIDAR« — SEŽANA

razpisuje

mesto tehničnega vodje podjetja

Pogoj: Gradbeni inženir s 5-letno prakso in pooblastilom Državnega sekretariata za vodenje gradenj ali gradbeni tehnik z 10-letno prakso v operativni in pooblastilom Državnega sekretariata za vodenje gradenj.

Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru. Ponudbe pošljite na upravo podjetja.

3306a

UPRAVA SGP »KRAŠKI ZIDAR« — SEŽANA

ugodno proda

enostanovanjsko vilo

z vrtom in lepim razgledom po okolici

zgrajeno leta 1950

Ogled in informacije vsak dan na upravi podjetja

3306b

UPRAVNI ODBOR

Tovarne volnenih izdelkov »BAČA« — Podbrdo

razpisuje mesto za

računovodjo-kinjo

Pogoj: Srednja ekonomska šola s 5-letno prakso ali nepopolna srednja šola z ustrezno večletno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku, ostalo po dogovoru. Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega službovanja pošljite upravi tovarne. — Nastop službe možen takoj!

3290

RAZPIS

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti razpisuje komisija za razpis mest direktorjev ObLO Koper delovno mesto za

upravnika

mizarskega podjetja »OREH«, Dekani

Pogoj: Mizarski mojster z 10-letno prakso.

Kolkovane prošnje z življenjepisom in opisom strokovne usposobljenosti dostavite ObLO Koper v roku deset dni po razpisu.

3317

BOMBAZNA PREDILNICA IN TKALNICA TRZIC razpisuje naslednja delovna mesta za:

ANALITIKA

z najmanj dovršeno srednjo ekonomsko šolo. Prednost imajo kandidati s prakso

POGONSKEGA INŽENIRJA

Pogoj: Tehnična fakulteta, strojni ali elektro oddelek, z najmanj 5-letno prakso

STROJEPIŠKE (perfektne)

prednost imajo prosilke z znanjem stenografije

Plača po dogovoru, stanovanje preskrbljeno. Nastop službe takoj. — Ponudbe na gornji naslov do 10. septembra 1956.

VOJNA POŠTA ŠT. 9685-12 — LJUBLJANA

razpisuje

prvo javno licitacijo

za oddajo gradbenih in obrtniških del na adaptaciji objekta visokogradnje v Ilirski Bistrici v predračunski vrednosti 15.000.000 dinarjev

Licitacija bo — ponedeljek dne 1. oktobra 1956 ob 9. uri v prostorih Vojne pošte št. 5685-12 Ljubljana, Meteljkova ulica 2, objekt št. 2, pri tle, soba 11. Ponudbe se sprejemajo do ure in dneva licitacije po pošti ali neposredno.

Rok dovršenja licitiranih del je 25. december 1956.

Podatke, pogoje in popis del lahko dobijo zainteresirani med uradnimi urami v zgoraj navedeni Vojni pošti in prostorih.

Licitacije se lahko udeležijo vsa registrirana gradbena podjetja.

Proračunu je priložiti še naslednje dokumente:

1. Izjava, da so podjetju znani licitacijski pogoji ter da pristane na nje. 2. Garantno pismo banke v višini 2% proračunskega zneska. 3. Dokaz o registraciji podjetja. 4. Faktor za morebitna naknadna dela. 5. Spisek cen materiala, franco gradbišče.

Ponudbo z označenimi dokumenti v zapečateni kuverti opremiti na naslovni strani z napisom »Za licitacijo, ne odpirajte«.

3349 Iz pisarne V. P. 9685-12 Ljubljana

Upravni odbor Zdravstvenega doma — Metlika

razpisuje mesta za

zdravnika, zobozdravnika, dentista, zobotehnikarja in medicinske sestre

Osnovna plača po uredbi, dopolnilna po pravilniku Zdravstvenega doma, ostalo po dogovoru.

Ponudbe pošljite na naslov Zdravstveni dom — Metlika

331

PODJETJE

»GRUDA« EXPORT-IMPORT

LJUBLJANA — MIKLOŠIČEVA 6

sporoča vsem svojim komitentom, da se je

preselilo v nove prostore zgradbe Glavne zadružne zveze LRS, Ljubljana, Titova c. 19

kjer bo pričelo z rednim poslovanjem 3. septembra 1956

Številke telefonov ostanejo nespremenjene, in to: komerciala št. 20-365 in št. 20-547

3308

RAZPIS

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti razpisuje komisija za razpis mest direktorjev ObLO Koper delovno mesto za

upravnika

za Državno posestvo Škocjan-Ankaram

Pogoj: a) inženir agronomije s 5-letno prakso; b) agronomski tehnik z 10-letno prakso.

Kolkovane prošnje z življenjepisom in opisom strokovne usposobljenosti dostavite ObLO Koper v roku deset dni po razpisu.

3318

Tovarna pletenin Sežana

razprodaja tale osnovna sredstva:

- stoječ kotel s prečnimi vodogrelnimi cevmi v varjeni izvedbi
- lesene kadi za kemično barvanje
- centrifugo
- večje število drobnega inventarja in znatno količino tehničnega materiala

Osnovna sredstva so v glavnem vsa popolnoma nova in so bila le kratek čas v obratu ter zaradi ukinitve proizvodnje oziroma obrata izločena iz nadaljnjega obratovanja.

Našteta osnovna sredstva in ostali razpoložljivi kemični material (razne kemične kisline, anilinske barve) so interesantom na ogled vsak delavnik od 6. do 14. ure.

3307

Obveščamo

vse stranke, da se je UPRAVA TRGOVSKEGA PODJETJA »VOLAN« — LJUBLJANA

preselila v Vošnjakovo ulico 9

TELEFONI: Direktor 32-891

Komercialni oddelek 32-892

Sekretariat 32-893

Računovodstvo 32-894

TRGOVINA: Tavčarjeva 7, telefon 30-687 ● SKLADIŠČE: Frankopanska ulica 21, telefon 22-595

3356

ZAGREBAČKI ELEKTRIČNI TRAMVAJ

ZAGREB — RADE KONČARA 239 — TELEFON 24-444

ugodno proda

rabljen avtobus znamke »MAN«

in 2 rabljena avtobusa znamke »Alfa-Romeo«

Prodaja bo prek javne licitacije dne 10. septembra 1956 ob 9. uri v komercialnem oddelku uprave ZET.

Pri licitaciji lahko sodelujejo vse gospodarske organizacije in ustanove državnega in združnega sektorja.

ZAGREBAČKI ELEKTRIČNI TRAMVAJ

1213

Avtoprevoziško podjetje Tolmin

razpisuje

mesto sekretarja podjetja

Pogoj: Srednja strokovna izobrazba s 5-letno prakso.

Plača po tarifnem pravilniku.

Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja pošljite na naslov:

»Avtoprevoz« — Tolmin

3310

NATEČAJ

za idejno rešitev in namestitev svetlobne reklame (neon)

na Trgu republike — v okolici glavnega kolodvora ali na kakšnem drugem kraju v Zagrebu — ter na Terazijah v Beogradu

Reklama mora zajeti naslov »RADE KONČAR« in zaščitni znak tovarne.

Rok natečaja je do 14. septembra 1956.

V ponudbi je treba specificirati dela, v ceno pa vračunati vse stroške, idejno rešitev, postavljanje odrov, montiranje reklame itd.

Zapečateni ponudbe pošljite do določenega roka tovarni Rade Končar, oddelek za reklamo in propagando, Zagreb, poštni predal 304.

1212

RAZPIS

Na podlagi 90. člena uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti razpisuje komisija za razpis mest direktorjev ObLO Koper delovno mesto za

direktorja

špediterskega podjetja »INTEREVROPA«

Pogoj: a) strokovna šolska stopnja popolne srednje šole, 1 let komercialne prakse;

b) popolna srednja šola in 10 let komercialne prakse;

c) nepopolna srednja šola in 15 let komercialne prakse.

Vsi kandidati morajo imeti prakso v zunanjetrgovinskih poslih.

Kolkovane prošnje z življenjepisom in opisom strokovne usposobljenosti dostavite ObLO Koper v roku deset dni po razpisu.

3316

ZAPOSLITEV

SLUŽBO KONJARJA ali poljskega delavca isčem. Službo nastopim takoj! Sem poročen, brez otrok. Kranje Jože, Ravne na Koroskem, Tolsti vrh št. 94. 3330 z

PREFEKTA-VZGOJITELJA išče Dijaški dom v Trzinu. Hrana in stanovanje v domu. 3331 z

MESARJA in prekaljevalca, samskega, vajenca in prekaljevalca, nastop službe takoj, sprejme Mesarija in prekaljevalca Ravne na Koroskem. 3328 z

VAJENCA za mehanično stroko sprejemca. Mehanična delavnica, Zaloška cesta 51. 3342 z

MESTO HISNIKA v Ljubljani išče zakonski par. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod št. 1. oktober. 3339 z

BRIVKA, kvalificirana, stara 20 let z leti prakse išče zaposlitev v Trbovljah. Naslov v podr. LP Trbovlje pod št. 381.

KROJČICA, kvalificirana, stara 20 let, z 1 1/2 leta prakse, želi zaposlitev kjerkoli v Sloveniji, če je stanovanje na razpolago. Naslov v podr. LP Trbovlje pod št. 382.

SEKRETARJA išče. Plača po tarifnem pravilniku. Za stanovanje je preskrbljeno. Ponudbe pošljite na naslov: Poljoprivredno dobro »Peščara«, Banat. Z 1242

STROJNEGA INŽENIRJA s prakso išče Tovarna za destilacijo lesa v Teslicu. Plača po dogovoru. Za stanovanje je preskrbljeno. Ponudbe pošljite na naslov: »Destilacija drva«, Tesliče, Bosna. Z 1244

DROBNI OGLASI

DEVET RACUNOVODIJ, dva administratorja, pet komercialistov in več namestencev za strojni oddelk, remontne delavnice in enega analitika išče Strojno-kmetijska postaja v Rumi. Pogoji: strokovna usposobljenost, splošna izobrazba in najmanj dve leti prakse. Plača po sporazumu. Prošnje z opisom strokovne in šolske izobrazbe, dosedanjega dela in kratkim življenjepisom pošljite na naslov: NO občine Ruma, Komisija za raspisivanje konkursa, Ruma. Z 1243

105 TRAKTORISTOV, 20 mehanikov, 7 železostugarjev, 17 šoferjev, 3 kovače, 2 kleparja, 1 električarja in 1 varilca sprejme v službo Strojno-kmetijska postaja v Rumi. Plača po sporazumu. Ponudbe pošljite na naslov: NO občine Ruma, Komisija za raspisivanje konkursa, Ruma. Z 1253

AVTOLICARJA sprejme takoj Tovarna »Indos«, Ljubljana-Moste. 1262 z

VEČ DELAVCEV ZA GRADENJA DELA išče. Pogoji: št. 7. septembra na naslov: Gradbeno podjetje »I. MAJ«, Koper. Z 1263 z

TEHNIČNEGA VODJO za podjetje išče. Pogoji: inženir gospodarstva, kemične ali za gradbene stroke z vsaj triletno prakso. V poštev pridejo tudi tehniški eni od navadnih strok z daljšo prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Ostalo po dogovoru. Ponudbe osebno ali pisмено na naslov: Podjetje za impregniranje lesa, Hoče pri Mariboru. 1264 z

SAMOSTOJNEGA MONTERJA za centralne kurjave in toplovodne naprave išče. Samska soba na razpolago. Plača po dogovoru. Naslov: Kieparstvo in inštalaterstvo, Dravograd. Z 1265 z

PRODAJNEGA REFERENTA, ki je po poklicu komercialist, išče. Nastop službe takoj, ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Interesenti naj se javijo osebno na upravi področja »Močna krmlila«, Ljubljana, Kavčičeva ul. 74. Z 1266 z

UPRAVNIKA za obrtno podjetje »Elegant« v Kopru išče. V poštev pridejo samo visokokvalificirani krojaški mojstri z vsaj desetletno prakso. Kolkovane prošnje z ustreznimi podatki in življenjepisom dostavite na naslov: Občinski ljudski odbor, Koper. Z 1267 z

DVA DELAVCA sprejme v službo »Tovarna mla«, v Kranju. Javite se osebno na omenjeni naslov. Z 1268 z

»LJUDSKA PRAVICA«

GRADBENEGA INŽENIRJA s strokovnim izpitom in znanjem projekcijskega in graditeljskega projekcijskega dela »Biroju za študije«. Plača po tarifnem pravilniku. Ponudbe z opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom pošljite na naslov: »Upravni odbor Zavoda za projektovanje železniških pruga«, Beograd, Nemanjina ul. 6/IV. 1259 z

DIREKTORJA za trgovsko podjetje »Jadro« v Piranu, išče. Pogoji: vsaj strokovna izobrazba in vsaj tri leta prakse v stroki ali pa popolna srednja šola in deset let prakse v stroki s strokovnim izpitom. V poštev pridejo tudi kandidati z nižjo srednjo šolo, s 15 let prakse in s strokovnim izpitom. Kolkovane prošnje z opisom strokovne usposobljenosti in kratkim življenjepisom pošljite do 7. septembra na naslov: Občinski ljudski odbor Piran. Z 1260 z

AVTOLICARJA sprejme takoj Tovarna »Indos«, Ljubljana-Moste. 1262 z

VEČ DELAVCEV ZA GRADENJA DELA išče. Pogoji: št. 7. septembra na naslov: Gradbeno podjetje »I. MAJ«, Koper. Z 1263 z

TEHNIČNEGA VODJO za podjetje išče. Pogoji: inženir gospodarstva, kemične ali za gradbene stroke z vsaj triletno prakso. V poštev pridejo tudi tehniški eni od navadnih strok z daljšo prakso. Plača po tarifnem pravilniku. Ostalo po dogovoru. Ponudbe osebno ali pisмено na naslov: Podjetje za impregniranje lesa, Hoče pri Mariboru. 1264 z

SAMOSTOJNEGA MONTERJA za centralne kurjave in toplovodne naprave išče. Samska soba na razpolago. Plača po dogovoru. Naslov: Kieparstvo in inštalaterstvo, Dravograd. Z 1265 z

PRODAJNEGA REFERENTA, ki je po poklicu komercialist, išče. Nastop službe takoj, ali po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku. Interesenti naj se javijo osebno na upravi področja »Močna krmlila«, Ljubljana, Kavčičeva ul. 74. Z 1266 z

UPRAVNIKA za obrtno podjetje »Elegant« v Kopru išče. V poštev pridejo samo visokokvalificirani krojaški mojstri z vsaj desetletno prakso. Kolkovane prošnje z ustreznimi podatki in življenjepisom dostavite na naslov: Občinski ljudski odbor, Koper. Z 1267 z

DVA DELAVCA sprejme v službo »Tovarna mla«, v Kranju. Javite se osebno na omenjeni naslov. Z 1268 z

»LJUDSKA PRAVICA«

ELEKTRIČNI ŠTEVEČ, 10-amperski, kupim. Ponudbe z navedbo cene pošljite na oglasni oddelk Ljudske pravice pod »Števeček«. Z 11 k

FOTOGRAFSKI POVEČEVALNIK kupim. Lahko je tudi brez optike, mora pa imeti dober kondenzator; kupim stroječek za obrezovanje kopij (zobčast) in kasete za razvijanje. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Dobra roba«. 445 k

BRZOSIVALNI STROJ Pfaff, uporaben za šiviljsko-krojaško obrt, entla, pikira in normalno šiva, prodamo. Cena 220,000 din. »Obnova«, Maribor, Slovenska 36. M 281 p

MOTORNO KOLO, znamke »Victoria«, 250 ccm, v vzornem stanju, registrirano za leto 1956, prodamo. Ogled vsak dan od 7. do 14. ure pri Gospodnem gospodarstvu, Celje, Ljubljanska cesta. C 221 p

LEP KAUC, krznen plašč (rjav), ljubljani in moski gaberden plašč prodam. Idrijska 12. 3347 p

ZENSKO KOLO, nemške znamke, dobro ohranjeno, prodam. »Vulkan«, Zaloška c. 20. 3346 a p

S KVALITETNIM RADJSKIM DETEKTORJEM, brez baterije in brez tokovnega izvaja, radjske postaje 1000, 1700, 2500 din. — Za srednje in kratke valove 5000 din. Slišalske 2000/4000 oma 1250—2250 din. Specialno občutljiv zvočnik (Frelschwinger) za detektorje 2000 do 2500 din. Ves ostali amaterski radiomaterial po originalnih tovarniških cenah. Sodobni moderni baterijski radijski sprejemniki, zanj zadostuje samo nekaj žepnih baterij, delno uvožen material. Pošljemo tudi po povzetju. »Blažek Djordje«, Beograd, Majke Jevrosime 2. 7273 z

TRANSMISIJO, 6 m, z letaji, prodam. Pohlina, Stara Fužina, Bohinj. 3117 p

KUNCE, veliki činčila, tudi brez samice, prodam. Campova ul. 6-1, Vič, Glince. 3199 p

»LJUDSKA PRAVICA«

POSREDOVALNA PISARNA ZA PROMET Z NEPREMIČNINAMI IN PREMIČNINAMI, Ljubljana, Tavčarjeva 6, prodava sledenega nepremičnine v Ljubljani in Sloveniji: 1562 Nova hiša z vrtom v Ljubnem ob Savinji — vseljiva, za 5.000.000 din; 1563 Vila na Bledu z vrtom na najlepšem kraju, za 4.000.000 din; 1564 Hiša z dobrodošlo gostilno z vrtom in kegljiščem v Kamniku, za 5.000.000 din; 1567 Enodružinsko hišo z vrtom na Galjevici, Rakovnik, za 600.000 dinarjev; 1568 Dvouručinska hiša z dvoriščem za Gradom v Ljubljani, za 3.000.000 din; 1575 Hiša ali posamezna stanovanja, ugodno prodaja v Rožni ulici, za 800.000 din; 1590 Dvostanovanjsko hišo z vrtom, vseljivo, na Kodeljevem, za 4.500.000 din; 1593 Šeststanovanjska hiša v Rožni dolini, prodaja tudi posamezna stanovanja. Cena po dogovoru; 1599 Enodružinska hiša z lokalom in vrtom v Crnučah, za 2.000.000 dinarjev; 1601 Vrt z vrtom, enodružinska, vseljiva, v Opatiji, za 3.500.000 dinarjev; 1602 Posesto (hiša z njivami) v Iški Loki, stanovanje vseljivo jeseni, za 800.000 din; 1603 Hišo, trgovsko v Kranju, dvostanovanjsko, z dvema obrtničnima lokaloma, za 2.900.000 din; 1604 Enodružinsko hišo, dvoriščno, na Trubarjevi cesti, za 600.000 dinarjev; 1408 Večdružinska hiša v Trnovem, posamezna stanovanja z vrtom. Cena po dogovoru; 1443 Dvostanovanjska hiša z vrtom in dvoriščem, za 1.200.000 din; 1447 Obrtno stanovanjska hiša s stanovanjem, vinsklo kletjo in vrtom, za 5.500.000 din. Prodaja se tudi posamezno po delih.

Mimo gornjih nepremičnin ima pisarna v prodaji še druge hiše, posestva, parcele v Ljubljani in drugje. Vršimo ocenitve vseh nepremičnin ter premičnin. Pisarna posluje v Tavčarjevi 6 vsak dan od 7 do 15, razen sobote popoldne. P 2052

HISO ali pa samo primerna stanovanja v njej takoj prodam najboljšem ponudniku. Naslov v oglasnem oddelku »LP«. P 2069

TROVSKO HISO v Kranju zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »LP« v Ljubljani. P 2061

LEPO DVOSTANOVANJSKO HISO z vrtom na Kodeljevem, in sicer vseljivo, takoj prodam. Naslov v ogl. oddelku »LP«. P 2062

HISO z OBRTNISKIM LOKALOM, dvoriščem in krasnim vrtom v Ljubljani ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »LP«. P 2063

VEČSTANOVANJSKO HISO ali pa posamezna stanovanja v Trnovem po dogovoru prodam. Naslov v oglasnem oddelku »LP«. P 2064

DVODRUŽINSKO HISO z dvoriščem ter krasnim razgledom v Ljubljani zelo ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »LP«. P 2065

ENODRUŽINSKO HISO z vrtom na Rakovniku (Galjevica) ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »LP«. P 2066

RAZNO

DVOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE s kabineto in pritlikalnimi, v villi, v neposredni bližini Gospodarskega razstavišča, zamenjam za večje dvo- ali trisobno, najraje v Centru ali za Bežigrad. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Miro in poceni«. 3329 r

DELAVNICO 100 m² z velikim dvoriščem oddam v najem za večletno najemniko ali posojilo 1.000.000 din. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Prednosti odkupa«. 3346 r

ZNANI MOSKI, ki je 26. avgusta ob 16.30 v Jakiševici ulici našel moško jopico, naj jo vrne proti nagradi na upravo LP ali na postajo LM Bežigrad. 3348 r

STRISOBNO STANOVANJE, lepo, z vsemi pritlikalnimi in vrtom, na periferiji Ljubljane, zamenjam za tri do štirišobno v Ljubljani. Dam visoko nagrado. Ponudbe v ogl. odd. LP pod »Septembere«. 3338 r

DVORIŠČNI LOKAL, primeren za skladišče ali tiho obrt, oddam v najem. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Takoja«. 3337 r

VELIKO STANOVANJE v villi ob morju v Kopru zamenjam za dvosobno v Ljubljani. Ponudbe pod »Zamenjava takoj«. 3336 r

10 DIJAKOV sprejem na hrano. Kupim zložljivo posteljo, 10 rjuh. — Setina Ludvik, Petkovskovo nabrežje 41. 3338 r

MIRA G. Pišič Pričakujem Vaše veselo pismo na podružnico LP v Kopru pod znako »Resno«. Ko 72-r

KOMISIJSKA TRGOVINA »POSREDENIK«, poslovalnica »DARLO«, Kardeljeva 4, sprejema v komisijso prodaj: Porcelan; jedilne servise za 6 in 12 oseb, čajne in kavne servise, razne porcelan figure, posamezne krožnike, Srebrne, čajne in moca žličke. Vse vrste kristalnih predmetov. Malivna peresa. Zlate predmete; briljantne uhane, verižice, zaplestnice, obeske, prstane, ure budilke, Japonske predmete; razne vaze, čajne servise. — Vse te predmete si tudi lahko nabavite po zmernih cenah v naši poslovalnici. P 629

mali oglasi v LJUDSKI PRAVICI

vam omogočajo: preskrbo boljše službe ~ ugodnejšo prodajo za vas nepotrebnih predmetov ~ cenejši nakup vsega, kar potrebujete ~ uspešnejšo zamenjavo stanovanja ~ najrazličnejše objave, obvestila in drugo

SLIKARJE IN PLESKARJE, kvalificirane, sprejemam takoj. Ponudbe po »Ugodni pogojih«. Z 122

SPREJMEMO VAJENCE: za mehanično-ključavničarsko stroko, mizarjskega vajenca za specialna dela v mlinih — sedež mesta učenja je v Ljubljani, zato imajo prednost interesi iz Ljubljane ali neposredne okolice — in mlinarskega vajenca za obrata fužine in vič. Za sprejem je potrebna dovršena osebnostna izjava gimnazije. Interesenti naj se zgledajo na naslov: Mlinarska industrija Ljubljana, Likovčarjeva 8. 3322

DELOVNI INVALID, star 34 let, išče lažno zaposlitev kjerkoli v Sloveniji. Pogoji: samsko stanovanje. Naslov v podružnici LP Trbovlje pod št. 383.

VITNAR, kvalificiran, star 43 let, z večletno prakso, išče primerno zaposlitev kjerkoli v Sloveniji. Pogoji: družinsko stanovanje. Naslov v podrž. LP Trbovlje pod št. 384.

NATAKAR, kvalificiran, z daljšo prakso, želi namestitve v bližini Trbovlj. Naslov v podr. LP Trbovlje pod št. 385.

INVALID (po poklicu kvalificiran frizer) išče lažno zaposlitev — nočni čuvaj, paznik gimnazije. Interesenti naj se zgledajo na naslov: Mlinarska industrija Ljubljana, Likovčarjeva 8. 3322

CEVLJAR, kvalificiran, z daljšo prakso, želi zaposlitev v svojem poklicu kjerkoli v Sloveniji. Če je stanovanje na razpolago. Naslov v podr. LP Trbovlje pod št. 387.

poslužite se

MALIH OGLASOV v »LJUDSKI PRAVICI«, SAJ VAM NAJČENJEJŠI IN NAJUSPEŠNEJŠI NACIN POMAGAJO IZ RAZNIH VSAKODNEVNIH TEZAV IN SKRBI

POSLOVOVODJO — POSLOVOVODKINJO za mliarko išče. Pogoji: mojstriški ali pomožniški izpit s prakso. Plača po dogovoru. Stanovanje je na razpolago. Službo lahko nastopite takoj ali pa po dogovoru. Ponudbe z opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom pošljite na Kmetijsko zadružno, Ponikva pri Grobelnem. 1270 z

STENOGRAFOGRAFOVA išče. V poštev pridejo le interese, ki imajo dovršeno administrativno ali ekonomsko šolo ter popolnoma obvladajo angleščino ali pa nemščino. Ponudbe s podatki o kvalifikaciji in službovanju pošljite na naslov: Inštitut letalske zveze Slovenije »Branko Ivanuš«, Ljubljana, Celovška c. 258. 1271 z

DVA STROJNA TEHNIKA za konstrukcijski in raziskovalni oddelk išče. Pogoji: dovršena srednja tehnična šola (strojni oddelk). Urejena vojaška obveznost. Prednost imajo ponudniki, ki obvladajo vsaj en tuji jezik. Naslov: Inštitut letalske zveze Slovenije »Branko Ivanuš«, Ljubljana, Celovška 258. 1272 z

DEKLE Z DEŽELJE, stara 10 let, z dvema razredoma gimnazije, št. želji učiti kakšne primerne obrti v Ljubljani. Naslov v ogl. odd. LP. 1273 z

DOBER AKVIZITER dobi stalno ali honorarno službo. Pošljite ponudbe z življenjepisom, ki naj vsebuje zlasti dosedanje zaposlitve. Ponudbe pošliti na oglasni oddelk LP pod »Dobra poznanstva«. 1274 z

»LJUDSKA PRAVICA«

PIANINO, zelo dobro ohranjen, prodam. Naslov v ogl. odd. LP. 3348 p

KLAVIR, dunajska mehanika, dolgi Ehrbar, prodam za 250.000 din. Klavir na ogled v Ljubljani, Parnova ul. 32 (Svoboda Bežigrad, I. nad., od 16. ure dalje). 3344 p

KUHINJSKE OPREME, kompletne, večje vrste, pod lastno ceno, prodam mirar Ivan Umek, Ljubljana, Kogeljeva 74. 3343 p

BARAKO, 5/4x7 m, ter tisoč blokov poceni prodam. Naslov v oglasnem odd. LP. 3341 p

50 m ELEKTRIČNEGA KABLA, 3 x 10 kvadrat, prodam po nizki ceni. Naslov v oglasnem odd. LP. 3076

KIP »CANKARJA IN KIP PRESERNA (oba kipa sta doprsna, zelo lepa in dobro ohranjena) prodam. Naslov v ogl. odd. LP, Ljubljana, Koptarjeva 2. P 2051

TRICKELJ, dobro ohranjen, prodam. Obel pri Fantini, mehanična delavnica, Celovška c. 41. P 2053

»LJUDSKA PRAVICA«

VEČSTANOVANJSKO HISO v Rožni dolini ali pa samo posamezna stanovanja, ugodno prodaja v Rožni ulici, za 800.000 din; 1590 Dvostanovanjsko hišo z vrtom, vseljivo, na Kodeljevem, za 4.500.000 din; 1593 Šeststanovanjska hiša v Rožni dolini, prodaja tudi posamezna stanovanja. Cena po dogovoru; 1599 Enodružinska hiša z lokalom in vrtom v Crnučah, za 2.000.000 dinarjev; 1601 Vrt z vrtom, enodružinska, vseljiva, v Opatiji, za 3.500.000 dinarjev; 1602 Posesto (hiša z njivami) v Iški Loki, stanovanje vseljivo jeseni, za 800.000 din; 1603 Hišo, trgovsko v Kranju, dvostanovanjsko, z dvema obrtničnima lokaloma, za 2.900.000 din; 1604 Enodružinsko hišo, dvoriščno, na Trubarjevi cesti, za 600.000 dinarjev; 1408 Večdružinska hiša v Trnovem, posamezna stanovanja z vrtom. Cena po dogovoru; 1443 Dvostanovanjska hiša z vrtom in dvoriščem, za 1.200.000 din; 1447 Obrtno stanovanjska hiša s stanovanjem, vinsklo kletjo in vrtom, za 5.500.000 din. Prodaja se tudi posamezno po delih.

Mimo gornjih nepremičnin ima pisarna v prodaji še druge hiše, posestva, parcele v Ljubljani in drugje. Vršimo ocenitve vseh nepremičnin ter premičnin. Pisarna posluje v Tavčarjevi 6 vsak dan od 7 do 15, razen sobote popoldne. P 2052

HISO ali pa samo primerna stanovanja v njej takoj prodam najboljšem ponudniku. Naslov v oglasnem oddelku »LP«. P 2069

TROVSKO HISO v Kranju zelo ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »LP« v Ljubljani. P 2061

LEPO DVOSTANOVANJSKO HISO z vrtom na Kodeljevem, in sicer vseljivo, takoj prodam. Naslov v ogl. oddelku »LP«. P 2062

HISO z OBRTNISKIM LOKALOM, dvoriščem in krasnim vrtom v Ljubljani ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »LP«. P 2063

VEČSTANOVANJSKO HISO ali pa posamezna stanovanja v Trnovem po dogovoru prodam. Naslov v oglasnem oddelku »LP«. P 2064

»LJUDSKA PRAVICA«

DVOSOBNO KOMFORTNO STANOVANJE s kabineto in pritlikalnimi, v villi, v neposredni bližini Gospodarskega razstavišča, zamenjam za večje dvo- ali trisobno, najraje v Centru ali za Bežigrad. Ponudbe pošljite na ogl. odd. LP pod »Miro in poceni«. 3329 r

DELAVNICO 100 m² z velikim dvoriščem oddam v najem za večletno najemniko ali posojilo 1.000.000 din. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Prednosti odkupa«. 3346 r

ZNANI MOSKI, ki je 26. avgusta ob 16.30 v Jakiševici ulici našel moško jopico, naj jo vrne proti nagradi na upravo LP ali na postajo LM Bežigrad. 3348 r

STRISOBNO STANOVANJE, lepo, z vsemi pritlikalnimi in vrtom, na periferiji Ljubljane, zamenjam za tri do štirišobno v Ljubljani. Dam visoko nagrado. Ponudbe v ogl. odd. LP pod »Septembere«. 3338 r

DVORIŠČNI LOKAL, primeren za skladišče ali tiho obrt, oddam v najem. Ponudbe na ogl. odd. LP pod »Takoja«. 3337 r

VELIKO STANOVANJE v villi ob morju v Kopru zamenjam za dvosobno v Ljubljani. Ponudbe pod »Zamenjava takoj«. 3336 r

10 DIJAKOV sprejem na hrano. Kupim zložljivo posteljo, 10 rjuh. — Setina Ludvik, Petkovskovo nabrežje 41. 3338 r

POŠTENOST
RODITELI

N K

STARIŠKI PESNIK

TEČAJ GOLJUFANJ IŠTI SAMO GLASNIKA

KRAJ NA PRIMORJEM NAJEM TEHNIKA

KONEC VRČA

VRBE LUKA V AFRIKI NJEGA TALITI

NOSLIATI BOJEČNOST

ROPOTATI

MESIO V SZ ŽUŽELKA ZEMELSKI

ŠTEVILO

ZAIMEK DRŽAVA V ZDA

GOZDNA RASTLINA

E I

SLOG STEZA ŽENSKO NARODNA REPUBLIKA RAZSTRE LIVO GLAS OSLA NOVI SAD

OBMETAN

NAHRANJEN ODSKIM TUJ DVOGLASNIK ZAIMEK

DNEVNI NA POLJE ŽENSKI GLAS PREBIVALKE MEST DA

LETOPIŠI

SIMON JENKO

KRAJ V AFRIKI

ZAIMEK

KILOGRAM

BITKA SEVE

RIMSKA 4

SORODNI GA SPAKA

DEL KOPNE GA KOPNI

CVETICE

OTOK V JONSKEM MORJU

SPRED

ŠKRITO

ZBRAVILO

PTICA

ZAIMEK SRB-HRV PREBLOG A POŽIREK 11 IN 8 ČRKA

Nagradna KRIŽANKA

Reševalcem današnje nagradne križanke bo žreb razdelil 29 nagrad v skupnem znesku 20 tisoč dinarjev.

- I. ena nagrada 2500 dinarjev,
- II. ena nagrada 1500 dinarjev,
- III. dve nagradi po 1000 dinarjev,
- IV. pet nagrad po 800 dinarjev,
- V. dvajset nagrad po 500 dinarjev.

Reševalci naj pošljejo rešitve, napisane na izrezku iz časopisa na naslov: Uredništvo »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6/III, z oznako na kuverti »Nagradna križanka«. Rešitve pošljite do vključno 12. septembra. — Izid žrebanja bomo objavili v nedeljski številki »Ljudske pravice«, dne 16. septembra.

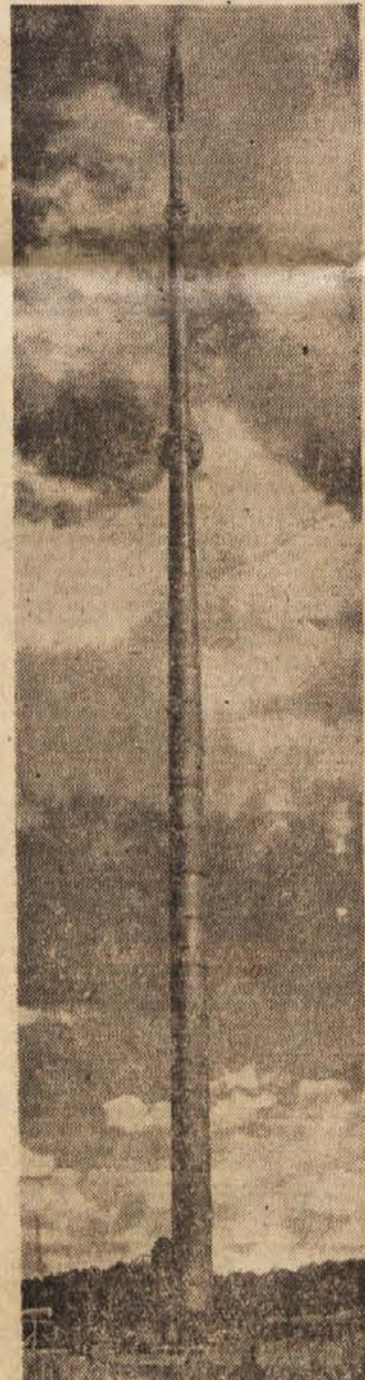
Stutgartski »MINARET«

Prednapeti beton je pred kratkim slavil eno najlepših zmag. V Stutgartu so dozidali za nemško televizijo najvišji betonski stolp na svetu. Podoben je minaretu, ki se z 211 metri višine zvrsti takoj za najvišjima poslopjema na svetu Empire State Buildingom (380 metrov), in Eiffelovim stolpom (300 metrov). Po mnenju številnih strokovnjakov pomeni stutgartski televizijski stolp vrhunec sodobnega gradbeništva.

likopterjem. Vse je bilo preračunano do centimetra, zakaj sleherna, tudi najmanjša napaka bi lahko pomenila katastrofo. S helikopterjem so zgradili v višini 150 metrov stavbo pomarančaste oblike, ki je v njej prostora za 450 obiskovalcev in v gostinskem obratu za 220 gostov.

Kako so ga gradili? Sestavili so ga iz vnaprej pripravljenih betonskih obročev, ki so v višini čedalje ožji. Pri temeljih ima stolp premer 10,8, pri vrhu pa samo še 5,19 metra. Pravzaprav je 160 metrov visoka cev, na katere vrhu je 52 metrov visoka televizijska antena. Visoki stolp so postavili na temeljih, ki so po površini dvajsetkrat manjši od višine. Eiffelov stolp pa ima povsem drugačno sorazmerje, in sicer je samo trikrat višji od dolžine osnovne ploskve. Graditelji so morali zato položiti pri televizijskem stolpu 7,5 metra debele temelje, ki tehtajo 1500 ton. Temelje pokriva 3000 ton steptane zemlje. Ing. Fritz Leonhard, ki je zgradil stutgartski minaret, je izračunal, da bo ta stolp uspešno kljuboval viharju s hitrostjo 170 km na uro in pritisku, ki je enak sunku 172-tonske lokomotive. V takem primeru bi na vrhu zanihal samo za 35 centimetrov, antena pa za poldrugi meter.

Stolp so gradili sprva z navadnimi dvigali, v višini pa so polagali betonske obroče s he-

Velikanskemu svinčniku je še najbolj podoben 298 m visoki televizijski stolp v Steinkimenu pri Bremenu. Vanj so vgradili 250 ton jekla in drugega gradiva

Zanimivo je, da je imel konstruktor največ težav s hlajenjem stolpa, ki se ogreva pod vplivom posebnih sončnih žarkov. Stolp hladijo z vodo, ki je v vsem stolpu dovolj in ki kroži z veliko hitrostjo. Za varstvo pred letali so namestili v večji višini vrsto žarometov, ki pilote opozarjajo na nevarnost. Številni strokovnjaki menijo, da pomeni stutgartski minaret konec obdobja železnih in drugih kovinskih stolpov in da bo prednapeti beton v bodoče omogočal drznejše in lepše gradbene stvaritve kot pa kovine. In gradbeni stroški? Stolp je sorazmerno poceni, saj je stal samo 4 milijone mark.

Drobne ZANIMIVOSTI

MILIJARDE ZA CVETJE
V Buenos Airesu (Argentina) izdajo za cvetje povprečno mnogo več kot prebivalci katerega koli drugega mesta, čeprav upoštevamo tudi Pariz, New York in Seviljo, torej mesta, katerih prebivalci posebno ljubijo cvetice. Vsako leto izdajo Argentinci za nakup cvetja okoli tri milijarde dinarjev, od tega večino v Buenos Airesu in v njegovih najbližjih okolici.

STROGI OBICAJI
Kako stroge običaje imajo v španskem mestu Berga, je občutil kolesar Marigil, ko je na dirki Barcelona-Berga prvi prišel skozi cilj. Navdušeni prebivalci tega mesta so privedli kolesarjem pritrčen sprejem. Po običaju je izročilo zmagovalcu sopek cvetja najlepše dekle, Marigil pa jo je, da bi se ji zahvalil, objel in poljubil. To je bila za očeta lepoticke velika sramota, kot policijski poveljnik v Bergi je izdal povelje, da so zmagovalca takoj zaprli. Pozneje je Marigil izjavil, da bo v prihodnje sodeloval le na tistih dirkah, kjer bo lepoticam na cilju prepevano, da bi zmagovalcu darovale cvetje.

ZA UTRUJENE ŠOFERJE
Avomobilisti, ki vozijo po avtostradi v Pennsylvaniji, lahko zdaj, brž ko občutijo utrujenost od dolge vožnje, pridejo znova k sebi z vdihavanjem kisika iz avtomatnih aparatov, imenovanih oksimetri. Več občestnih restavracij je že uvedlo takšne aparate za potrebe svojih gostov, sezidali pa so tudi dve postaji z oksimetri, in sicer na krajih, kjer so se doslej najpogosteje dogajale nesreče zaradi preutrujenosti šoferjev.

V SINJIH GLOBINAH

VIKTOR PIŠE: GRAD DRAGO RIŠE: ROTVIK

22. »Biserkin« motor je ropotal pravilno in enakomerno. Ze več ur se je njegova enolična pesem odbijala od ušes in izginjala nekam v sivomodro daljavo, kjer sta nebo in morska gladina nejasno prehajala drug v drugega. Če bo šlo vse po sreči, bodo drugi dan proti večeru prišli do področja, kjer so nameravali začeti z raziskovanjem. Daleč na desni se je pojavila skupina temnih lis. To so bili otoki. Najbrž nenaseljeni, porasli z redno, ostro travo in z bornim grmičevjem.

23. Barba je s konopcem pritrđil »Biserkino« krmilo in poiskal med priljago bencinski kuhalnik. »Čas kosila je že,« je zamomljal predse. »Oni tamle pa sestankujejo, kot da mislijo živeti od samih načrtov. Hej!« se je obrnil k skupini, ki se je sklanjala nad zemljevidom. »Kaj boste jedli?« »Ribe!« se je oglasil Maks. »Ribe, makarone in paradižnikovo solato.« Danilo in doktor Plavnik sta prikimala. Barba je strokovnjaško pocukal za vrvice, ki jo je »Biserka« vlekla za seboj.

24. »Jedli boste samo makarone in paradižnikovo solato!« je oznanil. »Trnek je še vedno prazen. Vročje je. Ne primejo.« Maks je vstal in odšel k priljagi. Čez čas se je vrnil s podvodno puško v roki. »Ustavite motor!« je zaklical Barbi in si začel natikati plavuti. Hitro si je pritrđil okoli glave še masko in dihalno cev ter nerodno odračal na krmu. Motor je utihnil. Barba mu je bil zapri dovodni ventil. Maks se je prijel za rob čolna in zdrsnil v vodo.